МОСКВА. Агуухэ Октябриин социалис революциин 49-дэхи ойе һайндэрлэлгэ. Мавзолейн трибуна дээрэ. Зураг дээрэ (зүүн гарһаа): И. В. Капитонов, Ю. В. Андропов, Б. Н. Пономарев, Ф. Д. Кулаков, Д. Ф. Устинов, В. В. Гришин, А. Н. Шелепин, А. П. Кириленко, А. Я. Пельше, Г. И. Воронов, А. И. Микоян, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Н. В. Подгорный, А. Н. Косыгин, Л. И. Брежнев, Р. Я. Малиновский, К. Е. Ворошилов, А. А. Гречко, М. В. Захаров, А. А. Епишев, И. С. Конев, А. И. Еременко, В. Д. Соколовский, И. Х. Баграмян, К. С. Москаленко, С. Г. Горшков, Ф. И. Голиков, В. И. Чуйков.

ТАСС-ай фотохронико.

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

43-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 266 (11252)
1966 оной
ноябриин 11,
пятница

сэн 2 мүнгэн

АЖАЛШАДАЙ БАЯР

Агуухэ Эхэ оронойнгоо аха бүхы бусад арадуудтай хамта манай оронаймнай ажалшад Октябриин социалис революциин 49 жэлэй ойе хото городуудташье, хүдөө нютагуудташье тон ехэ дэлгэрэнгэйгөөр, хүхюу зоригжолтойгоор, урматай баяртайгаар тэмдэглэбэ. Республикын городуудта, аймагуудай центрнүүдтэ олон түмэн хүнүүдэй хабаадалгатай ажалшадай демонстрацинууд дэбжэлтын оршон байдалда болоо. Энэ хадаа дэлхэй дээрэ анха түрүүн социализм байгуулжа, бүхы хүн түрэлтэндэ түүхэтэ жэшээ харуулһан, үргэн олонтэ арад зондоо эрхэ сүлөө, зол жаргал олгоһон Коммунис партиин хэтэ мүнхэдөө үнэн сэхэ байдалай бодото жагсаал болоо. Бүхы оронаймнай ажалшад энэ түүхэтэ үдэр өөһэдынгөө зол жаргалай тухай үнэн зүрхэнһөө дуулаа, ороноо улам бүри хүгжөөхын түлөө, коммунизм тээшэ урагшаа дабаришагүйгөөр дабшахын түлөө эсэхэ сусахые мэдэнгүй тэмсэлдэжэ, ажаллаха байһан тухайгаа дуулаа.

Агуухэ Октябриин революциин алдарта 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ туйлагдаһан амжалтанууд, Октябриин 49 жэлэй ойе хаа хаанагүй ажалай бэлэгүүдээр уттаһан ушар манай ажалшадай шэнэ шэнэ илалтануудта зоригжон байһыень гэршэлнэ. КПСС-эй XXIII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тулада коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулхын тулада, арад зонойнгоо ажабайдал улам бүри һайжаруулхын тулада шэн габьяатайгаар ажаллаһаа ондоо ехэ зол жаргал совет зондо байхагүй.

Октябриин хубисхалай 50 жэлэйнь ойн богоһо алхаад байхада, совет хүнүүдэй сэдьхэл зүрхэ баяраар билтарна. Энэ гайхамшагта ойе одоол нэрэтэй түрэтэйгөөр, хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ амжалта туйлажа угтаха гээшэ ажалшадай алдар солын, нэрэ түрэдын хэрэг мүн. 1966 ондо республикымнай промышленностиншье, хүдөө ажахыншье хүдэлмэрилэгшэд муу бэшээр ажаллажа байна. Промышленность валовой продукци гаргаха 10 һарынгаа түсэб үлүүлэн дүүргэжэ, ондо жэлэйхиһээ нилээд ехэ продукци Эхэ орондоо бэлэглэбэ. Мүнөө Октябриин 50 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха зорилготойгоор, Ленинэй орденто Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой, Баргажанай леспромхозой, Улаан-Үдын барилгын комбинадай коллективүүдэй үүсхэлээр республикын промышленностиин бүхы һалбаринуудта, барилганууудта, леспромхозуудта социалис мүрысөөнэй долгин хүсэтэйгөөр долгилжо байна. Энэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябаха гээшэ коллектив бүхэнэй алдар солын хэрэг. Квартал, һара бүхэнэйнгөө түсэб заагаар дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ, эрхим һайн шанартай, хямда үнэтэй продукци гаргаха, ажалай бүтээсын түсэб саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ зорилго промышленна предприяти бүхэнэй коллективэй урда табигдана.

Хүдөө ажахыдашье баһал социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Мухар-Шэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхозой, Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой үүсхэһэн мүрысөөнэй түрүүшын дүнгүүд харагдажа байна. Хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушааха жэлэйнгээ түсэб республикымнай колхоз, совхозууд лаб дүүргэхээр зоригжонхой. Совет засагайнгаа мүндэлэн гараһаар 50 наһанайнь ойн жэлэй эхилээд байхада иимээр ажаллахаһаа ондоо аргагүй.

Тиигэбэшье урдамнай хэхэ юумэн, бүтээгдэхэ хэрэгүүд заха хизааргүй. Туйлагдаһан амжалтаараа һанаагаа амарха үндэһэ баримта огто байхагүй. Колхоз, совхозууд ерэхэ ойн жэлэйнгээ ургасада бата бэхи үндэһэ һуури табиха болоно. Поли дээрэ шэбхэ зөөхэ, саһа тогтоохо, тошон халяаха, хабарайнгаа ургасада хүсэд хүрэхөөр эрхим һайн шанартай үрэһэ хүрэнгэ хааха гээшэ мүнөөдэрэй шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

Энэ жэлдэ аймаг бүхэндэ шахуу үбһэ ногооной, талха таряанай баян ургаса абтанхай. Тиихэдэ дулаан ута намар байгаа. Олохон ажахынууд малаа орой болотор һайнаар бэлшээжэ таргалуулаа. Энээн дээрэһээ хараад үзэхэдэ, үбһэ тэжээл нилээд арьбалагдаһан болоно. Талха таряанайшье зүйл элбэг. Тиимэһээ али бүхы тэжээлээ зүбөөр хэрэглэжэ, үбэлэйшье сагта адууһа малаа шахан таргалуулха, һү, мяха ехээр абаха арга боломжо ажахынуудта бии. Энэ талаар Яруунын совхоз ехэ һайн ульгэр жэшээ харуулна.

Урда жэлнүүдтэ эхэ мал олохоноор һубайрдаг, түл гарза хоролтодо ородог ушарнууд зарим ажахынуудта үзэгдэдэг байгаа. Иимэрхүү дутагдалнуудые мүнөө жэлдэ дабтажа болохогүй. Мал тарган. Тэжээл бии. Нэгэшье толгой түл гарзалха ёһогүй. Адууһа малайнгаа үбэлжэлгые хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар үнгэргэхэ зорилго колхоз, совхоз бүхэнэй урда табигдана. Тиигэбэл мяхан, һүн, үндэгэн, нооһон элбэгээр абтаха байна бшуу. Тиигэбэл Совет гүрэнэйнгөө 50 жэлэйнь гайхамшагта ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха бодото арга боломжо хангагдаха байна.

Эрхэ сүлөө, зол жаргал заяаһан, тэнюун дэлгэр, баян бардам ажабайдал хангаһан Совет засагайнгаа 49 жэлэйнь ойн баярые политическэ болон ажалай туйлай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда тэмдэглээд, Буряадаймнай республикын ажалшад Октябриин алдарта 50 жэлэй ойн богоһые омогорхол түгэлдэрөөр, этигэл найдабаритайгаар алхаба.

Энээнтэй дашарамдан, арадайнгаа ажахын али бүхы һалбаринуудые хүгжөөлгэдэ саашадаа шэнэ шэнэ амжалтануудай туйлагдаха байһаниинь лабтай.

БААТАР ОРОНОЙМНАЙ БАЯН ДЭЛГЭР НЮТАГУУДААР

Ноябриин 7-ной үдэр онсо өөрэ шэнжэтэй байба: энэмнай революциин мандаһаар 50-дахи жэлэй эхин үдэр болоно бшуу. Совет хүнүүд өөрынгөө гүрэнэй алдарта ойе ажалай шэнэ илалтануудаар угтаа.

ВЛАДИВОСТОК **манай Эхэ ороной хото городуудай дундаһаа эгээн түрүүлэн һайндэрөө эхилбэ.** Баярай жагсаалые «Дальзаводой» олон мянган хүдэлмэришэдэй коллектив нээгээ. Һайндэрэй ендэрнүүдэй хажуугаар загаһашадай колоннонууд дабшан гараба. Олон зүгэй һалхин, далайн хүсэтэ долгин ба шуурганууд эдээндэ танил юм. Океан далайн хэдэн арбаад траулер ба сейнернүүд жэлэйнгээ түсэбүүдые дүүргэнхэй. Примориинхидой ажал үндэрөөр сэгнэгдэв. Хизаарайнь туг дээрэ Ленинэй орден яларна.

АЯАР ХОЛЫН АЛМАЗТА ЯХАДАЙ **ажалшад баһал үндэр дээдэ шагнал хайрада хүртэнхэй.** Энэ хизаарай хото городууд болон хүдөө тосхонуудай саһата үйлсөөр һайндэрэй колоннонууд дабшан гараба. 33 градус хүйтэн, шангa һалхитай байбашье һаань, Нерын-Адаг тосхоной хүн зон һайндэрэй жагсаалда олоороо гараа. Эдэнэр түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ алта малтажа абаха түсэбөө болзорһоо урид дүүргэһэнэй түлөө абаһан СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВЦСПС-эй Улаан туг бариад ябаба.

ҮРГЭН ЕХЭ ТАЛАТАЙ, ҮНДЭР ХАДА УУЛАНУУДТАЙ АЛТАЙ НЮТАГТА **Сибириин үбэл эртэхэн айлшалжа ерээ.** Алтайн тарялан болон фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд түсэбһөө гадуур нилээд ехэ орооһо таряа, мяха, һү ба хүдөө ажахын бусад продуктнуудые тушааһан байна. Сибириин үнинэй Сорокино тосхоной тарялашад, механизаторнууд болон малшад эрхим һайнаар ажаллаа.

КУБАНИИН ШЭНЭ ГОРОДУУДАЙ НЭГЭН — КУРГАНИНСКЫН **тарялашад Октябриин һайндэрые эрхим зэргын бэлэгтэйгээр угтаба.** Таби мянган гектар талмайһаа га бүриин 35,1 центнер ургаса абаһан байна.

УДМУРТЫН НИИСЛЭЛЭЙ УЛАД ЗОН **баригдажа байгаа автомобилиин заводой хабсаргалгын конвейерһээ һаяхан гараад, туршагдажа байһан малометражнануудай түрүүшын «алхамые» баяртайгаар амаршалба.** Эдэ машинануудынь хотын түбэй талмай дээгүүр ялабхин гараа.

ЭРТЭ УРДЫН ЯРОСЛАВЛЬ ХОТОДО **Волго мүрэнэй хоёр эрьесые холбоһон авто-харгын асари томо хүүргэ баригдажа дүүрээ.** Улаан тугуудаар шэмэглэгдэһэн энэ хүүргэ дээгүүр һайндэрэй демонстрантнуудай колоннонууд анха түрүүшынхеэ дабшан гараба.

«АКАДЕМГОРОДОК ГЭНЭ ГҮ? БЭШЭ—АКАДЕМГОРОД!»— гэжэ Октябриин 49 жэлэй ойн урдахана Новосибирскын эрдэм ухаанай түбтэ ерэһэн айлшадай нэгэн омогорхон мэдүүлбэ. «Та, зүб лэ хэлэбэ гээшэ хат. Мүнөө манай 16 институт арбан дүрбэлжэн километр дайдые эзэлнэ, һаяшагаар манай научна центр зуу шахуу ээлхэ байха» гээд академик М. А. Лаврентьев зүбшөөрбэ. Совет засагай табин жэлэй ойн үеэр Академгородок арбан жэлэйнгээ ойе тэмдэглэхэ, тиигээд Академгород боложо эхилхэ юм. Мүнөө байһан институдуудые тойрон «научна фирмэнүүд», конструкторска бюронууд, туршалгын үйлэдбэринүүд, һургуулинууд бии болохо байха. Эдэмнай эрдэмтэдэй шэнжэлэн олоһон юумэнүүдые арадай ажахыда дары дамжуулха зорилготой. Эрдэмтэдэй колоннонууд дээгүүр намилзан далбаһан олохон уряанудай, плакадуудай, транспарантнуудай удхань тиимэ байгаа.

ЛЕНИНГРАДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭН АНГИИН ЭРХИМ ТҮЛӨӨЛЭГШЭД, **49 жэлэй урда Үбэлэй ордониие добтолоогшодой уг залгамжалагшад, баатар хотынгоо орденуудаар яларһан тугые Дворцово талмай дээрэ абажа гараба.** Табан зуу мянга гаран ленинградайхид һайндэрэй колоннонуудта жагсажа, тус талмай дээгүүр дабшан гараа.

КРЕЩАТИК ХЭЗЭЭ ХЭЗЭЭНЭЙХИДЭЭЛ АДЛЯАР КИЕВТЭХИ БАЯР ЁҺОЛОЛОЙ ГОЛ ГАЗАРЫНЬ БОЛОБО. Эндэ Киевскэ гарнизоной сэрэгүүдэй парад, баатар хотын ажалшадай демонстраци болоо. Түбэй ендэр дээрэ—КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Украинын КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь П. Е. Шелест, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, УССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. В. Щербицкий болон бусад гараа.

БЕЛОРУССИИН НИИСЛЭЛЭЙ ТҮБЭЙ ТАЛМАЙ ДЭЭГҮҮР **ажалай илалтын рапортнуудые, тугууд ба транспарантнуудые бариһан демонстрантнуудай колоннонууд дабшан гараба.** Энэ республика силос хуряадаг комбайнуудые бүтээн гаргалгын талаар мүнөө орон дотороо нэгэдэхи һуури, ашаанай автомобильнуудые, мотоциклнуудые, подшипнигуудые бүтээн гаргалгын, улһан утаһа, улһан бүд нэхэн үйлэдбэрилгын талаар хоёрдохи һуури эзэлнэ.

УЗБЕКИСТАНАЙ НИИСЛЭЛДЭХИ ЛЕНИНЭЙ НЭРЭМЖЭТЭ ТАЛМАЙ ДЭЭРЭ БОЛОҺОН ДЕМОНСТРАЦИДА БҮХЫ СОЮЗНА РЕСПУБЛИКАНУУДАЙ ТҮЛӨӨЛЭГШЭД ХАБААДАА. Сэрэгэй парадай һүүлээр Москвагай ба Ленинградай, Украинын болон Белоруссиин, Прибалтикын ба Закавказиин, Молдавиин болон Казахстанай... барилгашад Ташкентын ажалшадтай хамта ерэбэд. Эдэнэр газарай хүдэлхэ үеэр гэр байрагүй болоһон хүнүүдтэ зорюулжа, алдарта ой хүрэтэр олон байратай хэдэн арбаад гэрнүүдые бариһан байна.

АЛМА-АТЫН ҮРГЭН ДЭЛГЭР ПРОСПЕКТНҮҮД БА ҮЙЛСЭНҮҮДТЭ БҮХЫ ГОРОД БАРАНДАА ГАРАЖА, ҺАЙНДЭРЭЙ УРЯА ЛОЗУНГНУУДААР ШЭМЭГЛЭН НАМИЛЗУУЛАА ГЭХЭЭР. Ажалша Казахстан рапортлан айладхажа байна: тус республика мүнөө жэл гүрэндөө миллиард пүүд орооһо таряа тушаагаа. Совет засагай табидахи ойн жэлдэ хүдөө ажахыгаа хүгжөөлгын талаар шэнэ амжалта туйлаха тэжэ эндэхи тарялашад эрмэлзэнэ.

ЭРТЭ УРДЫН ААД, ХОДОДОО ЭДИР БАЙДАГ ТБИЛИСИ ХОТЫН ЗОН БАЯРТАЙ ХҮХЮУНҮҮД. **Октябриин 49 жэлэй ойн урдахана республикадань Ленинэй орден барюулагдаа.**

...Энэ хото гоё һайханаар шэмэглэгдэнхэй байна. Правительствын байшантай дэргэдэхи ендэрнүүд дээрэ фабриканууд, заводуудай солото хүнүүд, элитэ эрдэмтэд, эрдэм болон соёлой ажал ябуулагшад, партийна ба Соведүүдэй хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд гараба.

ЛАТВИИН НИИСЛЭЛ РИГЭ ХОТОДОХИ МҮНӨӨНЭЙ ДЕМОНСТРАЦИ ОНСО ШЭНЖЭТЭЙ БАЙГАА. Олохон предприятинуудай тугууд дээрэнь правительствын шагнал хайранууд хадагданхай. Вэфовцүүдэй, электромашина бүтээгшэдэй тугууд дээрэнь Ленинэй орденууд яларна.

КИШИНЕВТОХИ ИЛАЛТЫН ТАЛМАЙ ДЭЭГҮҮР, ЛЕНИНЭЙ ПРОСПЕКТЭЭР ДАБШАГШАДАЙ АБАЖА ЯБАҺАН ПАННОНУУД, ДИАГРАММАНУУД, ПЛАКАДУУД МОЛДАВИИН ЭНЕРГЕТИГҮҮДЭЙ, ЭДЕЭ ХООЛ ҮЙЛЭДБЭРИЛЭГШЭДЭЙ, ОНЬҺОН НАРИН ПРИБОРНУУД БА СТАНОГУУДЫЕ БҮТЭЭГШЭДЭЙ, ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ТУЙЛАҺАН АМЖАЛТАНУУДЫЕ ГЭРШЭЛНЭ. Дүрбэдэхи турбоагрегадай ууралай котёлые туршажа эхилһэн, Молдавиин ГРЭС-эй барилгашадай тоосоон мүнөөдэр тон һүртэйгөөр дуулдаба. Хэдэн хоногой үнгэрхэдэ, республикын энергетикын энэ томо үйлэдбэриин хүсэн үшөө 200 мянган киловаттаар нэмэхэнь. Мүнөө Молдави жэл дотор 3,1 миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилдэг болонхой. Энэнь революциин урда тээхи бүхы Россиин үйлэдбэрилдэгһөө 1,1 миллиардаар ехэ байна.

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН ҺАЙНДЭР КИРГИЗ АРАДТА МҮНӨӨ ЖЭЛ ХОЁР ДАБХАР БАЯР ЗАЯАГАА: хэдэхэн үдэрэй урда тээхэнэ Киргизэй Республикын ба компартиин алдарта 40 жэлэй ой тэмдэглэгдээ. Республикын ажалшад Октябриин һайндэрэй урда тээхи мүрысөөндэ туйлаһан ажалай илалтанууд тухай рапортнуудтайгаар демонстрацида гараба.

Азербайджанай, Литвагай, Таджикистанай, Армениин, Туркмениин, Эстониин ниислэлнүүдтэ, мүн ороной ондоошье хото городууд, хүдөө тосхонуудта ажалшадай ехэ демонстрацинууд болоо.

(ТАСС-ай корр).

Н. В. ПОДГОРНЫЙ ГДР-эй Арадай палатын делегацитай уулзаба

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный ноябриин 9-дэ Кремль соо Германиин Демократическа Республикын Арадай палатын делегацитай уулзаа. Тус делегациие Арадай палатын Түрүүлэгшэ, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Иоганнес Дикман толгойлно.

Н. В. Подгорный, немец нүхэд үнэн сэхээр, хани ёһоор хөөрэлдэбэ.

(ТАСС).

Кремль—Елисейскэ ордон
Сэхэ харилсаа холбооной лини тогтоохо тухай хэлсээн баталагдаа

ПАРИЖ. (ТАСС). Франциин Республикын президент Шарль де Голлиин байгша оной июнь соо Советскэ Союзда айлшалха үеэр хэлсэгдэһэнтэй зохилдуулан, Москвагай Кремлиин ба Франциин президентын байдаг газар—Париждахи Елисейскэ ордоной хоорондо сэхэ харилсаа холбооной лини тогтоохо тухай хэлсээн ноябриин 9-дэ баталагдаа. СССР-һээ Францида байдаг элшэн сайд В. А. Зорин, Франциин Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын генеральна секретарь Эрве Альфан гэгшэд өөһэдынгөө правительствануудай үмэнэһөө тус хэлсээндэ гар табиба.

Канадын гадаадын хэрэгүүдэй министр Москвада

Канадын гадаадын хэрэгүүдэй министр Поль Мартин СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрэй уряалаар ноябриин 9-дэ албанай хэрэгээр Москва ерээ.

(ТАСС).

Агуухэ Октябриин социалис революциин 49-дэхи ойе Москвада һайндэрлэлгэ. Зураг дээрэ: 1. Москвагай гарнизоной сэрэгүүдэй парад (зүүн гарһаа) 2. Физкультурнигууд Улаан талмай дээрэ мэргэжэл шадабаряа харуулжа байна. 3. Залуушуулай колонно.

ТАСС-ай фотохронико.

Партийна ажабайдал

КОММУНИСТНУУДЫЕ ҮЗЭЛ СУРТАЛАЙ ТАЛААР ХҮМҮҮЖҮҮЛХЭ

Хоридо һаяхан партиин райкомой ээлжээтэ III пленум болобо. Тус пленум дээрэ «Коммунистнуудые үзэл сурталай талаар хүмүүжүүлхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй райкомой секретарь В. Г. Гумпыловай хэһэн элидхэл зүбшэн хэлсэбэ.

Коммунистнуудай политическэ һуралсалай шэнэ гурим тогтоогдоһониинь мэдээжэ. Энэ гуримай ёһоор аймагай коммунистнуудай политическэ һуралсал нёдондо эмхидхэгдээд, тэрэ түхэлөөрөө шахуу энэ жэлдэ үргэлжэлһөөр.

Аймагай партийна организациин коммунистнуудай 40 процентнь юрэнхы эхин шатын һургуулиин, тэрэнһээ доошоошье эрдэмтэйнүүд. Һүүлэй жэлнүүдтэ партида абтаһан 170 коммунистнуудай жараад процентнь эхин болон дүүрэн бэшэ дунда һургуулитайнууд байха юм.

Ушар иимэһээ политическэ эхин һургуулинуудта бага эрдэмтэй коммунистнуудые һургаха гээшэ тон ехэ удха шанартай хэрэг болоно бшуу. Тиимэ һургуулинуудта эдэнэр һуралсаад байхадаа, марксизм-ленинизмын сурталаар үзэл бодолоо гэгээрүүлхэһээ гадна, өөрынгөө дааһан хүдэлмэридэ харюусалгатайгаар, ниитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болоод, политическэ мэдэрэлээр хатуужангяар хүмүүжүүлхэ байһаниинь мэдээжэ. Жэшээлхэдэ, Чисаанын совхозой тракторна бригадые даагша И. Х. Рубцов, Хэжэнгын суута һаалишан Ю. Н. Дамбаева, Худанай леспромхозой мастер И. Тетерин болон бусад олон коммунистнууд ажал дээрэ, ниитыншье хэрэгтэ үльгэр жэшээ харуулан ябадагынь бүгэдэндэ мэдээжэ.

Гэбэшье зарим коммунистнуудай зүгһөө политическэ һуралсалдаа хайша хэрэгээр хандадаг, архидаха, ажалаа хаяха, гүрэнэй болон партийна журам эбдэхэ баримтанууд үшөөл ушардаг байһаар.

Зарим парткомууд (Үдын, Дээдэ-Тайлсын совхозуудай) болон партбюронууд партийна һуралсалда тохёолдодог дутуу дундануудые саг дарыдань усадхахын тулада зохисотой хэмжээ абангүй орхижорхидог. Тиимэһээ коммунистнуудай һуралсалда ехэ хохидол болодог байха юм.

Ушар иимэһээ партийна һуралсалые мүнөө сагай, КПСС-эй XXIII с'ездын табиһан эрилтые хэмжээндэ хүрэтэр эмхидхэхэ тухай аймагай прокурор Д. Д. Дагбаев, Анаагай совхозой парткомой секретарь Р. Ж. Шангинов гэгшэд онсолон тэмдэглэбэ.

КПСС-эй райком хадаа политһургуулинуудай ээлжээтэ темэнүүдээ шудалжа эхилхэһээнь урид аймагай пропагандистнарай семинар ходо эмхидхэдэг гуримтай. Иимэ семинар шэнэ жэлэй политическэ һуралсалай эхиндэ үнгэргэгдэһэн байгаа. Эдэ семинарнууд пропагандистнуудай хүдэлмэридэ туһатай байһаниинь элитэ.

Гэхэтэй хамта зарим ушарта пропагандистнуудай семинарнууд үшөөл һонигүй, удха муутай байдаг. Энээниие саашадаа эрид һайжаруулха тон шухала байһан тушаа үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

—Райкомдо үнгэргэгдэдэг зарим семинар удхынгаа талаар һула, мүнөөнэй эрилтэдэ хүрэнэгүй. Семинарай хүдэлмэридэ городой эрдэмтэдые хабаадуулха шухала. Ёһотойгоор лэ дүй дүршэл тухайгаа хөөрэлдэхэ, эрхим пропагандистнуудай дүй дүршэлыень дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй, — гэээд, Хэжэнгын совхозой парткомой секретарь Г-Б. Сангадиев хэлээ.

Гадна пропагандистнуудай һайн хүдэлмэриин дүй дүршэл тушаа тусхай бюллетень гаргаха гү, али газетэдэ, мүн магнитофондо бэшэхэ, радиогоор дамжуулха талаар ёһоор юумэн хэгдэнэгүй гэжэ тэрэ хэлээ.

Коммунистнууд болон ажалшадые политическэ талаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ саг үргэлжэ хэгдэжэ байдаг элидхэл болон политинформаци ехэ удха шанартай байһаниинь мэдээжэ.

— Аймагай партийна, советскэ, профсоюзна организуудай хүтэлбэрилхы тушаалтад, эдэбхитэд һүүлэй үедэ коммунистнуудай, ажалшадай урда политическэ элидхэлнүүдые үсөөнөөр хэдэг болонхой. Иимэ элидхэлнүүдые ходо хэжэ байдаг һаань, манда ехэ туһа болохо байһаниинь элитэ,— гэжэ «Первомайский» совхозой парткомой секретарь Ц. Б. Золтоев шүүмжэлбэ.

Пленум дээрэ КПСС-эй обкомой партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин таһагые даагша А. Б. Бардонов, КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Б. Т. Аюров үгэ хэлэжэ, аймагай парторганизациин зорилгые тодорхойлбо.

Ж. БАДМАЕВ,
КПСС-эй Хоринн райкомой инструктор.

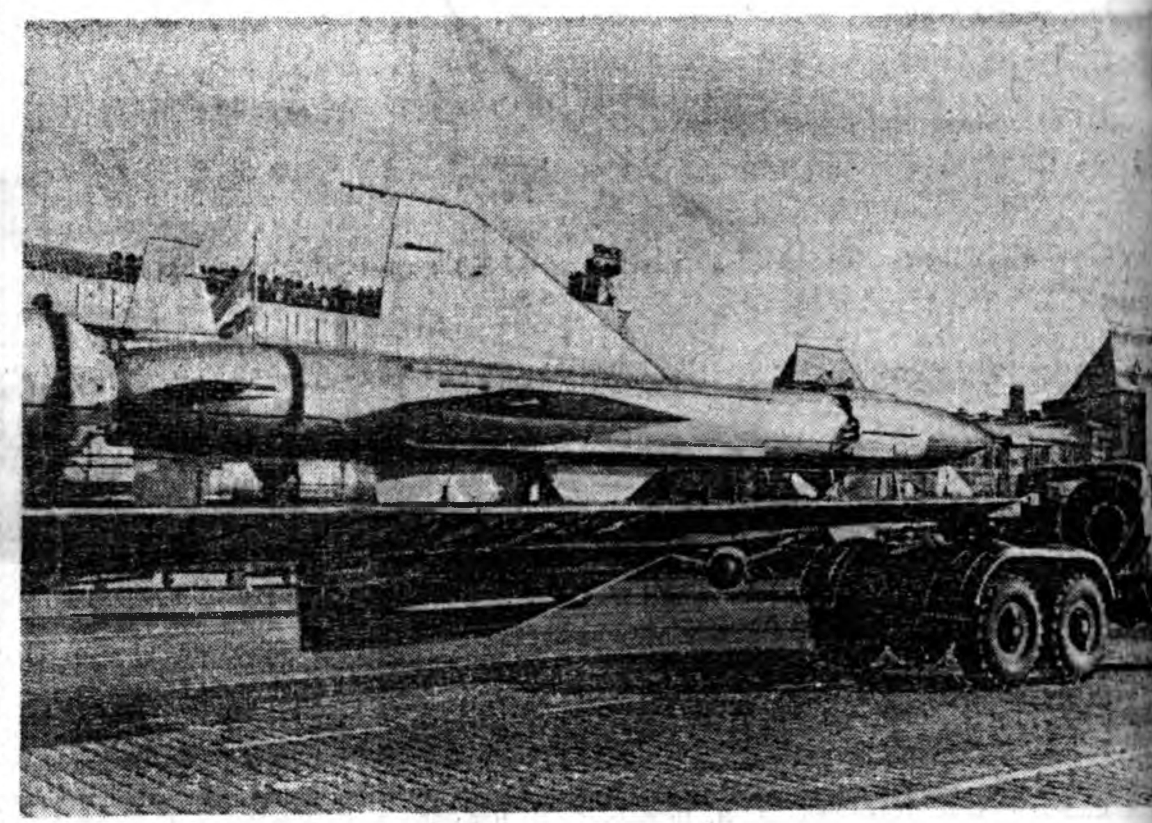

Агууехэ Октябриин социалис революциин 49-дэхи ойе Москвада һайндэрлэлгэ. Зураг дээрэ: парад дээрэ харуулагдаһан сэрэгэй техникэ.

ТАСС-ай фотохроннко.

ЖАРГАЛАНТЫН ЗАЛУУ ХОНИШОН

Үсөөхэн үгэтэй, даруу номгон зантай хүниие «энэшни хэбтэһэн хони бодхоохогүй хүн» гээд хэлсэдэг гээшэ бэзэ. Үшөө тиихэдэ «хорхойдо хорогүй, одоол тэнюун сэдьхэлтэй, эмээлтэ, хазаарта мори багтааха уужам зоосоохитой хүн» гэлсэдэг. Эгээл тиимэшүүлэй нэгэн Цыренжап Аюшеев болоно. Тэрэнэй даруу номгон, һайн һайхан сэдьхэлээрнь үетэн нүхэдынь омогорходог. Цыренжап 36 наһатай. Энээхэн наһанайнгаа тэн хахадыень хонин ажалда зорюулаа.

...Дайнай һүүлээрхи хүшэр хүндэ жэл һэн. Арба найма наһаяа гүйсөөгүй, гүлмэр залуухан хүбүүн анха түрүүн 500 толгой туранхай муухан хонидые даажа абаа бэлэй. Үбһэ тэжээл хомор, саһан ехэ байгаа. Хонинoй байра задагай, зайдан.

— Намайе гасаһан мэтэ тэрэ үбэл аргагүй ехэ саһан ороһон юм. Нэгэ үглөөгүүр бодоходомни, хонинойм байрын үүдэн хахадтаа хүрэтэр саһанда дарагдашанхай байба. Арай ядаа гэжэ малтан барин хонидоо хашааһаань гаргаа бэлэйб, энэ ушарые оройдооншье мартагшагүйб. Баарһандни бүрсылдэжэ, даарашаһан амитад үе мүсэ дээрээ байжа ядан, шэшэрэн һалганан байгаа. Уһа бүлеэдхэжэ уулгаад, адха адхахан үбһөөр халуу оруулаад, бэлшээридээ гаргаа бэлэйб. Сагай эрхэ байдалые мэдэһэндэл хонидшье тэсэмгэй бухэ байгаа һэн. Тиигэн иигэн тэрэ хүйтэн үбэл, хохи хабарые нэгэшье гарза хоролтогүйгөөр үнгэргэһэноо мүнөөшье һанан һанан гайхагшаб,—гээд, Цыренжап хөөрэнэ.

Хара багаһаа ажалай амта танижа хүдэржэ эн хадаа ямарханшье хүдэлмэридэ балай ядалдадаггүй. 18 жэл соо Цыренжап Аюшеев хэдэн мянган хурьгадые түлжүүлжэ, артелиингээ оло мянган һүрэгтэ табиһан байха.

— Оренбургһаа 600 гаран нарин нооһотой хонидые асараабди. Забайкалиин шэрүүн уларилтай эрхэ байдалда ядалдаха байха. Дүй дүршэлтэй бэрхэ хонишодто даалгажа үгөөгүйдэ бүтэхэгүй... Иимэ хөөрэлдөөн табан жэлэй саана Инзагата нютагта болоо һэн.

Цыренжап Аюшеев тэбхэр табан жэл тэдэ хонидые харууһалба. Шударгы бэрхэ хонишоной гарта газар, уһаяа һэлгэһэншье һаа, шэнэ байдалда дадан, ямаршьегүй түрүүшын үбэл дабажа гараһан.

Алтайн үүлтэрэй хусануудай үрээр үрэжүүлэн, холимог шуһатай томо дорюун хурьгад абтажа захалаа. Түрүүшын жэл хонин бүриһөө хурьга абажа, бүтэн бүринөөр түлжүүлһэн. Хурьгадыень эхэһээнь һалгаахада 20—22 килограмм татажа байгаа һэн. Хонин бүриһөө 4 килограмм нооһо хайшалаа.

«Зүүн Жаргалантын залуу хонишон мүнөө жэл баһал эрхимлээ, хурьгашье олые абаа, ноо-һошье баранһаа ехые хайшалаа. Нооһониинь гэжэ даа, «торгондол адли алтан шаргал» гэлсэһэн үтэнүүд Инзагата нютагаар сахилгаан түргөөр таршоо һэн.

Залуу хонишон гэжэ даа, залуушье бэшэл даа, гушан зургаатай. Бүри багахан, залуу хүбүүн байхадаа хонишон болоһон аад, залуу гэтдэһэн байгаа. Тэрэ нэрээрээ мүнөөшье болотор нютагайхидайнгаа дунда нэрэшэпхэй.

...Буржагархан үһэтэй меринос үүлтэрэй тарган томо хонид һэбшээ дахан хушууран бэлшэнэ. Цыренжап тэбхэрхэн шулуун дээрэ һуугаад, аман соогоо дууга дуулана. Бодолгото болоһоншье хэбэртэй. Хармаанһаа нэгэ багахан блокнот абаад, юумэ тэмдэглэнэ. Юун тухай бодолгото болоо хаб? Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойн һайндэрые ямар бэлэгтэйгээр угтахам ааб гэжэшье бодомжолоо ёһотой. Хони, хурьгадтаа үбһэ, һөлоомо хэмгүй эохидхоноор хубаарилан үгэжэ шалаха хабатай—долоотойхон Наташа табатай Мунко-Жаргал хоёройнгоо ерээдүй тухайшье бодомжолоо аалам.

Гэнтэ толгойгоо үргэн, зай, юун гээд зогсоо һэмбибди. Аа тиимэ, дүй дүршэл тухайгаа гэжэ гү.

— Дүршэлшье гэжэ даа. Хонидоо адуулаад лэ ябагдана гээшэ бэзэ. Һайнаар адуулхада хонидшье жэлэй дүрбэн сагта тарган байдагынь бүгэдэндэ мэдээжэ ааб даа. Хүн бүхэнэй түрүүшын зорилго, хонин бүриһөө хурьга абажа, ехэ нооһо хайшалхые оролдодог гээшэ бэзэ. Тиимын тула нэн түрүүн искусственнэ үрэжүүлгэ һайнаар, зоотехническэ ёһо гуримые наринаар сахин хэбэл, хурьгадшье заатагүй абтаха ёһотой юм. Хурьга абаханьшье абахаш, теэд тэрэнээ гарза хоролтотүйгөөр түлжүүлжэ томо болгохо гээшэ бүришье харюусалгатай хэрэг,—гээд түрүү хонишон хөөрэнэ.

Нээрээшье Цыренжап Аюшеевэй отарада хурьгадынь томо жэжээрээ нэгэ жэгдэ адлихануул байдаг. Тэрэ өөрынгөө хани нүхэр Цырматайгаа харууһалдаг. Хонидой олоороо хурьгалхадашье ондоо тээһээ хурьгашадые эридэггүй, өөһэдынгөө хүсөөр лэ хурьгаа тодожо абадаг. Хони, хурьгадайнгаа үбшэлхэ барихадань тэрэ дарыдань өөрөө аргалжархидаг. Хэрэгтэй эм домоо ходо бэлэн байлгадаг. Тиимэл хадань энэ отарада нэгэшье хони, хурьган гарзалдаггүй юм. Жэлһээ жэлдэ хонин бүриһөө хурьга абажа, нооһо ехээр хайшалдагаараа аймаг соогоо суурхадаг шуу. Эршэтэ ажалайнгаа дүнгөөр нэмэлтэ түлбэришье абадаг. Элэ суута хонишод үнгэрһэн жэлэй дүнгөөр нэмэлтэ түлбэридэ 14 хурьга, 100 түхэриг мүнгөөр абаһан.

Мүнөө нүхэр Аюшеев «Республикын эрхим хонишон» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргээ дээрэ үргэн ябадаг. Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ хонин бүриһөө хурьга абажа, гээлтэ хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ, эхэһээнь һалгаахадаа 23—25 килограмм шэгнүүртэйгээр тушаахаб гэжэ суута хонишон мэдүүлээд, абаһан уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлхын тула ажаллажа оробо.

Р. ЦЫДЫПОВ.
Зэдэ. «Коммунизм» колхоз.

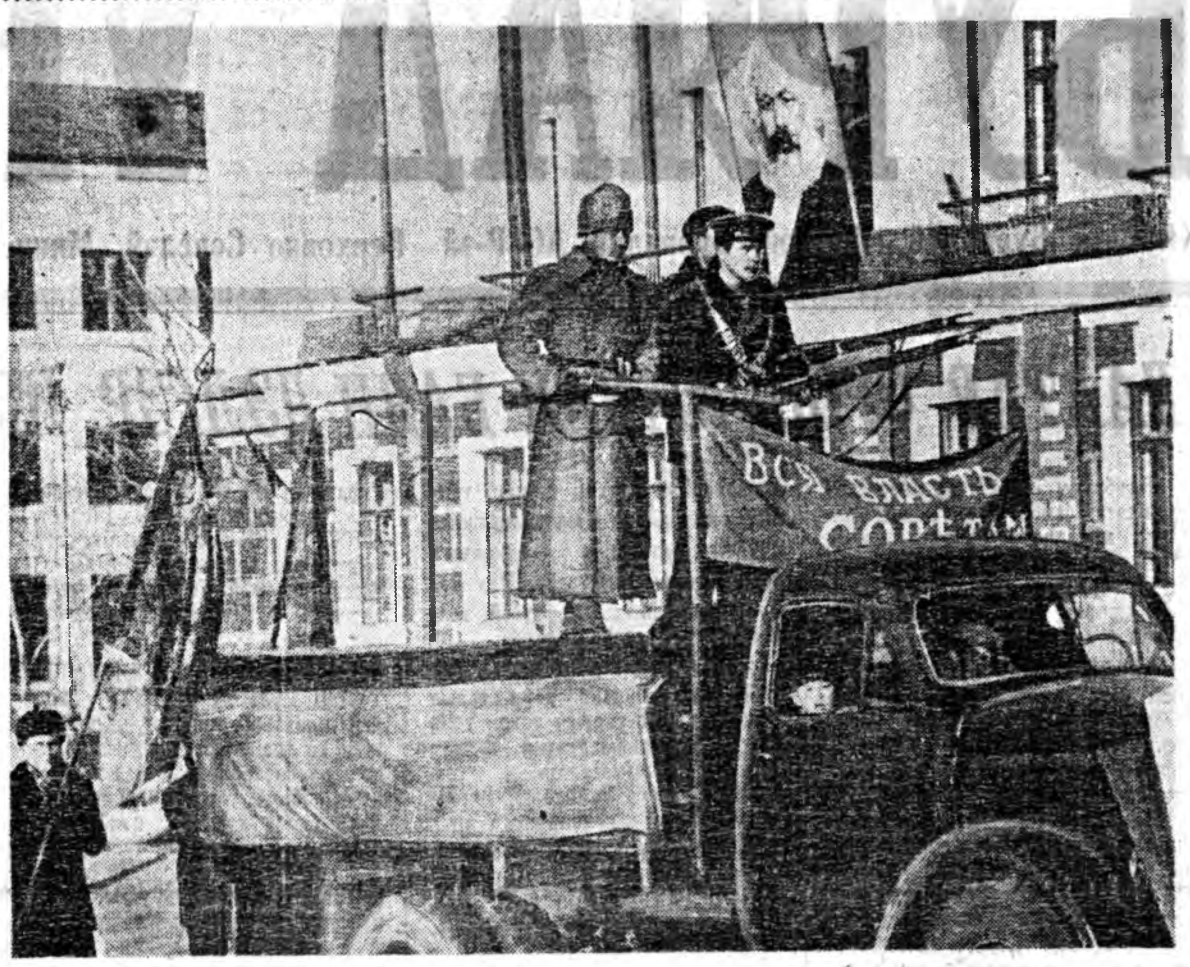

Советскэ районой түлөөлэгшэд Соведүүдэй талмай дээрэ.

Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

Улаан-Үдэ городой залуушуул һайндэрэй жагсаалда.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

ЛЕНИНГРАДАЙ ҺОНИН

«ЛЕНИН—ПАРТИ—ОКТЯБРЬ»

...А. М. Горькиин нэрэмжэтэ Культурын ордоной үүдэндэ артиллерийскэ томо буу тодхоотой. Талмай дээрэнь түүдэбшын гал. Хайшаашье хара—сэрэгэй хубсаһатай морягууд, солдадууд. Эдэнэрэй үбсүүн дээрэнь—улаан лентэ. Үргэн ехэ талмай прожектороор гэрэлтүүлэгдэнэ. Ордоной нюур таладанъ В. И. Ленинэй дүрсэ. Балкон дээрэнь—«Бухы засагые Соведүүдтэ үгэхэ!» гэһэн үгэнүүд аржына. Иимэ ёһолол һаяхан тус Культурын ордондо эмхидхэгдээ. Юуб гэхэдэ, 1917 оной октябриин 25-да түүхэтэ Смольныдо болоһон ушарые мүнхэлэн тэмдэглэхэ зорилгоор КПСС-эй, ВЛКСМ-эй Кировскэ райкомууд, ордоной хүдэлмэрилэгшэд үүсхэһэн байна.

Ордоной досоонь ороходо 1917 оной уряа лозунгнууд дүүрэн. Фойе соонь «Ленинград—революциин үлгы» гэһэн выставкэ эмхидхэгдээ. Тэдэнэйнь дунда «Ленин Октябрьда» гэһэн зурагай буулгабари, Октябрьда болоһон восстаниин ехэ карта болон бусад түүхэтэ зүйлнүүд олон. Үдэшэдэ хабаадагшад бэлэдхэл болон һайндэрлэлгэдэ зорюулан «Ленин — парти — Октябрь» гэһэн литературно-документальна монтаж эмхидхэһэн байна.

Энээнһээ гадна үдэшын программада «Буу бариһан хүн» гэһэн зүжэгһөө, мүн «Ленин Октябрьда» гэһэн кинофильмһээ нэгэ нэгэ бүлэгүүд харуулагдаа. Удаань Бүхэроссиин Соведүүдэй II съездын делегат Н. В. Ерушев тэрэ сагай байдал тухай суглагашадта хөөрэжэ үгөө. Монтажай түгэсхэлдэнь ордоной уран һайханай бүлгэмэй нэгэдэмэл хоор «Иимэ парти бии» гэһэн дуу гүйсэдхэбэ.

Һонирхолтой энэ үдэшэ хадаа Ленинград хотын ажалшадай Совет гүрэнэй 50 жэлэй ойдо зорюулан бэлэдхэһэн түрүүшынь программа болоно.

ЗАЛУУ КОММУНИСТНУУДТА

Пролетариадай агууехэ багша В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Центральна музейн ехэ зал соо залуу коммунистнуудта зорюулагдаһан лекци үнгэргэгдөө. Эндэ городой коммунистнууд олоороо сугларжа, һонирхолтой лекци шагнаба. «Россида марксистска парти байгуулхын түлөө В. И. Ленинэй ябуулһан тэмсэл» гэһэн лекци музейн лектор К. С. Пудрикова уншаа.

1917 онһоо хойшо КПСС-эй гэшүүн И. А. Андрианов эндэ суглааргашадта В. И. Ленинэй залуу ябахадаа эмхидхэһэн хүдэлмэри, ажабайдал тухайнь дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө.

Пролетарска заводой слесарьнүүдэй бригадир В. К. Денисов, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ заводой слесарь В. А. Комаров болон бусад залуу коммунистнуудай зүгһөө үгэ хэлэхэдээ, октябриин 50 жэлэй алдарта ойе ажалай шэнэ бэлэгүүдтэйтээр угтажа, «Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ бригада» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө социалис мүрысөө хоорондоо үргэнөөр дэлгэрүүлэнхэйбди гэжэ мэдүүлээ.

ЭРДЭМТЫН ДУРАСХААЛДА

Врачнуудай мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ С. М. Кировэй нэрэмжэтэ Ленинградай гүрэнэй институдай хирургиин кафедрые мэдээжэ эрдэмтэн, врач, Ленинэй болон гүрэнэй шангуудай лауреат Н. Н. Павлов 45 жэлэй туршада хүтэлбэрилһэн байна. Энэ үе соогоо врач Павлов ороной хирургнуудай дунда туршалгын ехэ хүдэлмэри хэжэ, совет медицинын үргые бүри дээшэнь үргэлсэһэн байгаа.

Һаяхан «революциин үлгын» ажалшад эрдэмтэдэ зорюулагдаһан дурасхаалай памятник табяа.

«БУРЯАД» ГЭҺЭН НЭРЭТЭЙ

Иимэ гаршагтай рефрижератор Нева мүрэндэ табигдаба. Балтиин заводой хүдэлмэришэд шэнэ рефрижератор бүтээхэдээ шэнэ түхэлэй ёһоор зохёожо, болзорһоонь урит уһан дээрэ гаргаһан байна.

«Буряад» гэһэн гаршагтай суына урдань бүтээгдэһэн «Башкирия» гэһэн рефрижератортай адли һайн түхеэрэлгэтэй. Шэнэ рефрижератор бүтээлгэдэ хабсаргагшад Владимир Родин, Владимир Егоренов, Юрий Заверживский болон бусадай бригаданууд бүтээсэтэйгээр ажаллажа, сагһаань урид уһанда табиһан байна.

ЗУРГААДАХИ ТУННЕЛЬ

Ленинградай метростройн хүдэлмэришэд зургаадахи туннель Нева мүрэн доогуур малтаба. Мүнөө дүрбэн тиимэ туннелеэр Нева мүрэн доогуур «Кировско-Выборгскэ, Московско-Петроградска линеэр поезднууд ябана. Табадахинь энэ жэлдэ ашаглалгада үгтэжэ, Невско-Васильевска аралай ажалшадай дунда уһан доогуур харилсаа холбоотой болгохо юм.

ЛЕНИН БАГШЫН ЯБАҺАН ГАЗАРНУУД...

Партиин Ленинградай дээдэ һургуулида һуралсагшад Владимир Ильич Ленинэй ябаһан газарнуудаарнь экскурси үнгэргэбэ. Хэдэн часай туршада город соогуур аяншалһан һуралсагшад Таврическа ордонһоо эхилээд, Смольный, Финляндиин вокзал, Петербургын университет (мүнөө А. А. Ждановай нэрэмжэтэ гүрэнэй Ленинградай университет), России Эрдэмтэдэй академи (мүнөө СССР-эй Наукануудай академи), Васильевска арал, В. И. Ленинэй гэр-музей болон бусад олон байра, байшангуудта хүрэжэ, агууехэ вождиингоо ажал ябуулга, ажабайдалтайнь танилсаба.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ,
Ленинградай партийна дээдэ һургуулиин һурагша.

Совет засагай 50 жэлэй ойдо

ХҮН БҮХЭН БЭЛЭГ БЭЛДЭНЭ

Совет оромнай алдарта 50 жэлэйнгээ ойе угтан, баатараар алхална. Бухы орон нютагуудаар, хүдөө, хото илгадгүй, фабрика болон заводуудаар, шахта болон руднигуудаар Эхэ оронойнгоо, Ленинскэ партиин, арадайнгаа түүхын гайхамшагта энэ үдэрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха гэһэн бүгэдэ арадай мүрысөөн дэлгэрбэ.

Энэ мүрысөөндэ манай Буряад оронойшье ажалшад оролсобо. Һаяхан «Правда Бурятии», «Буряад үнэн» газетэнүүдтэ Мухар-Шэбэрэй «Эрдэм» совхозой, Зэдын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой таряашад, малшадай социалис уялганууд тунхаглагдаһан байна. Эдэнэрэй үүсхэлдэ манай Прибайкалиин аймагай «Прибайкалец» колхозой Коменско фермын малшад, хүршэ «Заветы Ильича» колхозой Покровско бригадын колхознигууд харюусаһан. Ойн баярай жэлдэ тэдэнэр харюусалгатайхан зорилгонуудые урдаа табижа, тэрэнээ амжалтатайгаар бэелүүлхэ байһаниинь дамжаггүй.

Промышленна болон хүдөө ажахын продукци элбэг ехээр абадаг болохо, оронойнгоо экономико хүтжөөхэ, арад зоной ажана байдал улам һайжаруулхын түлөө дэлгэрһэн энэ хүсэ ехэтэ хүдэлөөндэ үдэрһөө үдэртэ шэнэ шэнэ коллективүүд жагсана. Энэ хадаа Совет гүрэнэй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөнэй үнэхөөрөө бүгэдэ арадай, нэгэн хамтын шэнжэтэй байһыень бодотоор гэршэлжэ үгэнэ.

Теэд совет хүн бүхэн энэ олониитын ехэ жасада ямар нэмэри оруулха байнаб? Предприяти, колхоз гү, али фермэ бүгэдөөрөө мүрысэхын хажуугаар хүн бүхэнэй бэлэг горитойхон байха ёһотой гэжэ һананаб.

Совет засагай 50 жэлэй ехэ һайндэрэй хүндэлэлдэ хүн бүхэн коллективтэеэ суг мүрысөөндэ оролсоошье һаа, өөрынгөө урда тодорхой зорилго табиха, ажалай бэлэг бэлдэхэ ушартай. Тиимэл хадань энэ бүгэдэ арадай мүрысөөндэ минии хубита ямар байхаб гэжэ бодоноб. Ажалай ямар бэлэгээр түрэл Совет засагайнгаа алдарта ойе угтаха байнабиб? Бодожо бодожо, арга боломжонуудаа тооложо үзөөд, үнеэдэйнгээ һү шэмэ яажа дээшэлүүлхэб, тэжээл хүрэхэ гү, гэжэ харалсаад, уялгаяа тодорхойлбо гээшэб. 1967 ондо—ойн баярай жэлдэ даалгагдаһан үнеэн бүриһөө 2500 килограмм, бухыдөө 335 центнер һү һааха гэжэ шиидээб. Мэргэжэлтэдэй тоолоод үзэхэдэ, Эрхэлигэй фермэ худар үдэр бүри ерэдэг «молоко» гэжэ бэшээтэй автомашинаар 15 цистернэ болохо байна.

Энэмни ехэ гээшэ гү? Тиимэ бэшэшье гэжэ болохо. Хэрбээ үнгэрһэн арба һарын дүнгөөр харабал, бэрагшэнги. Энэ үедэ үнеэн бүриһөө 2256 килограмм, бухыдөө 325 центнер һааһан байнаб. Жэлэй дүүрэтэр үшөө хоёр һара үлоо. Энэмнай хүндэхэн саг, үнеэдэймнай хахадынь шэргэнхэй. Үнеэдии декабриин һүүл багаар, январь—февраль һарануудта тугаллаха юм. Мүнөө һаалгажашье байһан үнеэдһээмни үдэрэй 3—3,5 литр һүн гарана. Жэлэй дүүрэтэр үнеэн бүриһөө 250 литр һүн абтаха гэжэ һанагдана.

Хайшан гээд ерэхэ жэлдэ ехэ һүн һаагдахаб гэһэн асуудал гарана.

Сэхыень хэлэхэдэ, энээндэ ямаршье нюуса байхагүй. Һү ехээр һаахын тула үнеэдээ һайнаар харууһалха, эдеэлүүлхэ, һааха хэрэгтэй гэжэ һаалишан бүхэн мэдэнэ. Үнеэгээ һаажа захалхын урда тээ дэлэнтыень угааха, нидхэрхэ гээшэдэ юун нюуса байха бэлэй. Зүгөөр эдэ бүгэдые хэр оролдосотойгоор хэхэ талаараа илгаатай байдаг. Миил ёһын тэдыдэ гү, али һү абахын тулада хэхэ гээшэ хоёр ондоо.

Энээнэй аша үрэ ехэ гэжэ би һанагшаб. Манай колхозой зоотехник Иван Захарович Горбовой хэлэгшээр, үнеэнэй хүхэн үнэхөөр зөөлэхэн, ульгам болоҗо үгэдэг. Үнеэгээ һаажа эхилхын урда тээ дэлэнгыень бүлеэн уһаар угаагаад, түрүүшынхеэ нидхэрнэб. Һаажа хадлажа байха үедөө хоёрдохёо нидхэрээд, һаажа дүүргэхэ тээшээ гурбадахяа нидхэрдэг заншалтайб.

Юун аша энээнһээ гаранаб?

Үнеэдэй дэлэн нидхэржэ, сагаа миил гэһэнэй хэрэг юун бэ гээд заримашуул хэлсэдэг. Нэгэтэ энээниие туршаад үзөөб. Үнеэдээ һаахадаа орой нидхэрээгүй үнгэрөөб. Юун болоо гэжэ һананат? Энэ үдэр 8 килограмм һүн бага һаагдаа. Эгээн лэ үдхэн һүниинь ааб даа.

Тиихэдэ манай фермые даагша Иннокентий Александрович Подкорытов энээниие обёоржо, шинии хайша хэрэгээр хандаһан дээрэһээ үнеэн бүхэншни 600 грамм һү бага үгөө гэжэ үгэлөө һэн. Хайша хэрэгшье гэжэ даа, би өөрөө туршажа үзөө ха юмбиб.

Тиигэбэшье һү ехээр һаахын тула эгээн түрүүн һайн тэжээл хэрэгтэй юм ааб даа. Хүсэдөөр эдеэлүүлээгүй һаа, хаанаһаа һүн гарахаб. Үнеэдэй һүн—хэлэндээ гэжэ тон зүб. Тэжээл хомор һаа, һүн бага байдагынь мэдээжэ.

Мүнөө жэл муулартүй, тэжээлээр элбэг байнабди. Үбһэн, силос, таряа талханай зүйл, һолоомо, корнеплоднууд бии. Октябриин 15-һаа һолоомо гидролизно аргаар буйлуулжа захалаабди, үнеэднай сүүдхэдээ 20—24 литр иимэ тэжээлдэ хүртэнэ.

Юрэдөөл энэ үбэлдөө һайнаар ондо ороно аргатайбди. Тиигэжэ Агууехэ Октябриин 50 жэлэй һайндэртэ зорюулжа, үнеэн бүриһөө 2,5 мянган литр һү һааха гэжэ шиидээб. Энэ хэлээшыемни Кабанскын аймагай «Байгалай» совхозой һаалишан Мария Николаева, манай аймагай «Заветы Ильича» колхозой һаалишан Надежда Токмакова гэгшэд дуулаа бэлэй гэжэ хүсэнэб.

Би тэдэнэрые үнинэй танихаб. Дүршэл ехэтэй, ажалша бэрхэнүүд гэжэ мэдэхэб. Тиимэһээ тэдэнэртэй мүрысэхые уринаб.

Ирина СПИРИНА,
«Прибайкалец» колхозой һаалишан.

Малдаа — дулаан, тарган үбэлжэлгэ

ҺАНАА ЗОБОРИТОЙ БОЛОНХОЙ

Мөөрөөшын фермэдэ тохёолдоhон байдал тушаа гансашье «Заря» колхозой хүтэлбэрилэгшэд бэшэ, мүн КПСС-эй Хяагтын райком, аймгүйсэдком, үйлэдбэриин управлени hаналаа табиха болоно.

ТЭЭСГЭЙ хүдөөгэй хоёр үбгэ... нигэжэ хөөрэлдэжэ байхые ...улаа hэм.

— Лагаашье аятай дулаахан, ...на намар боложо байна гээшэб. ...уyhа малай бэлшэхэдэ зохид, ...хулhандашье алмалта,— ...нэгэниинь хэлэнэ.

— Хүлеэжэ ядаха юумэ үгы, ...шье өөрынхеэ абаха. Нигээд дэ ...тэ хүйтэншье «няд» гэшэхээ ...аа ёhотой,— гэнэ нүгөөдэнь...

Нээрээшье намар нилээд хожом ...отор урин дулаан байгаашье ..., нигээд лэ үглөө мүнөөгүй ...гсоо саhанай орожорхихо, ...найй үзүүр шэмжэгэнүүлмэ ...барай үлеэхэ саг тулаа бшуу. ...мэhээ дүршэлтэй бэрхэ, бүхэ... малшад үбэлжэлгэдөө үнинэй ...дэжэ, малайнгаа хашаа хорёо, ...ра hайнаар заhажа, дулаажа, ...э тэжээл жэншэдгүйгөөр зөө... абаhаниинь гайхалгүй ха юм. ...энэртэ үбэлэй түрүүшын со... ...рдомо хүйтэн аймшагтай бэшэл.

Харин тиигээгүй, ходол иимэ ...лаан байха шэнги hанаhандал ...лайнгаа үбэлжэлгэдэ ёhоор бэл...гүй, алга hууhан зондо бэрхэ...hэн байдал тохёолдуулхань хо... бэшэ.

Һаяшаг Хяагтын аймагай шэнэ ...хидхэгдэhэн «Заря» колхозой ...рим гүүртэ, фермэнүүдтэ яба...даа эгээл тэдэ үбгэдэй хөөрэл...ее hанаандаа оруулаа бэлэйб.

Тус колхозой хоёрдохи отделе... Мөөрөөшэ нютагай hаалиин ...рмын байдал харахадаа ехэ hа... зобохоор байба. Мүнөө түрүү...ын ольбон хүйтэнэй заха үзүүр ...гдэжэ, байрын саhанай оро...ёо байхада эндэхи малай хашаа ...рёо залагай зайдан, зунайнгаа ...элтэй зандаа. Фермынхид ...эдэйнгээ байрын сонхонуудые ...л шэллэжэ, углуу хаяаень ...глэжэ байнхай. Тиихэдэ малда ...ээл буйлуулха, эhээхэ тү...рэлгэ, уhанайнь худаг гэхэ мэ... заhагдаатүй.

— Тусхай дархашуулые эль...жэ, малайтнай байрые hэль...лхэ, заhуулхабди гээд отделе...ин эрхилэгшэ А. Бухольцев ... хала найдуулhан юм. Тэд ...өө хүрэтэр үгы. Хүйтэн боло...олонь гайхахатаа ооhэлоо бай...гаа сонхонуудые шэллэжэ, ду...лаа боложо байнабди. Сонхын ... хадааhан, харша хабтагай ...рэтэроо тутана. олдоногүй. — ...э энэ Фермые даагша Нина ...рникова хэлэнэ.

— Энэш юун заhабарилга гэ... даа. Барилгын модон байха...й. нэгэ хашаагаа залалаад. ну...ыень hэльбэхэ баатай болоно-бди.— гэжэ харуулшанаар хүдэлэг В. П. Шяпин үбгэн үгэ залгана.

Үнгэрхэдөө үбhэ, hолоомынь хоёо үүлэгүй. тэнтэнь үхэр мал үймэжэ байна. Фермэдэ hолоомо гидролизно аргаар буйлуулха түхеэрэлгэ бии. Теэд тэрэнь хаалгатай. зайн галай гэрэл оруулагдаагүй юм хэ. Гэрэниие хүдэлгэхэ хүншье үгы.

— Энээниие юу хэлээбта. Ялахын сагта үнеэдээ уяха аргамжа ооhор олдоногүйл. Шабхэ шабааhаяа зөөхэ гэжэ мори хүллэхэ гэхэдэ. хазаар зэмсэг олдоногүй. түлянай даа.—гэжэ hаалишан Василий Бобрыкин хэлэнэ.

Эдэ мэтээр фермынхидэй хүрга заран хэлэхэ. гомдохо юумэнь барагданагүй. Аяар октябриин түүрэхэ болотор фермынхид үнеэдтэе хамаршье хадхаха үбhэ элдүүлээгүй. ходо адуулжа байгаа. Ушарынь юуб гэхэдэ. колхоз үбhэ. силосоэ гүүртэ. фермэнүүдэйнгээ дунда хубаагаагүй. тэрэнээ хүсэт бүридхэжэшье абаагүй байна бшуу. Тиимэhээ тэжээлэй баланс. рацион табиха тухай дурдалташьегүй.

— Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Третьяков зоотехник нүхэр Батмаев хоёр hая энэдэ ябахалаа. үнеэдтээ бага зэргэ силос эдюулжэ байгты гэжэ зүбшөөл үгөө hэн. Теэд тэрэнээ асарха трактор. машина үгыбди. — гэжэ фермые даагша нүхэр Жарникова дуугарна.

Нигэжэ hая болотор мүртэй тэжээл эдеэгүй. хээрын хагдада. тарянай үзүүр дээгүүр зайжа үнжэhэн үнеэдhээ юун өөдэтэй hүн гарахаб даа. Мэдээжэ ха юм. Миил гэтэhээ дуургээд лэ hабшагар хооhон тэлэнтэй юумэд бэлшээриhээ бусана. Мүнөө 155 үнеэдэй 80 гараниинь hаалгажа. үдэртөө хамта 200—210 литр hү арай-шамай үгэнэ. Онлоогоор хэлэбэл. үнеэн бүриhөөнь хоёршье литр hүн гаранагүй бшуу. Харин июнь. июль. август соо эндэхи үдэртөө 1000—1300 литр hү hаадаг hэн. Үнеэдэйнгээ hү шэмые эрид доошолуулhан дээрэhээ үнгэрэгшэ октябрь соо үнеэн бүриhөө орой дool 70—80 литр hү абаа гэхэ гү. али хамта 240 центнер hү hааhан. Тиигэжэ энэ жэлдэ бүхыдөө 3126 центнер hү hааха түсэбтэй hаа. үнгэрhэн арба hарада 2300 центнер hү абанхай. Энээн дээрэhээ харахада. жэлэй үлэhэн хоёр hарада үшөө 800 центнер hү яашье абажа шадахаяа болёо. Ихэдээ жэлэйнь түсэб холо дүүргэгдэнгүй hалаха түйлдаа хүрөөд байна.

— Дутуу дунда, элдэб бэрхэшээлэй хажуугаар hаалишад дуталдажа зобооно. Мүнөө нэгэ hаалишан дутуу, үнеэдынь эзэгүй аад, hаагдантүй байна. Ингээд үшөө нэгэмнай нарайлгын амаралтада гарахань, орондонь хэниие оложо табиха зонбибди, ухаам хүрэнэгүй,—гэжэ фермые даагша уруу дуруу болоно.

Энэ фермэдэ хүдэлхэ хүнэй олдодоггүйнь гайхалтай бэшэ. Харааd үзыт даа. Мөөрөөшэ тосхондо 25 айл hуудаг. Теэд hүүлэй хоёр жэлдэ эндэ нэгэшье дахин кино, концерт харуулагдаагүй. Лекци, хөөрэлдөөн тухай хэлэhэнэйшье хэрэггүй.

— Иимэл мартагдашанхай, дулии балайл hуудаг зонбди. Эндэ хүдэлхыень залуушуулые «бугууляаршье» татажа асархагүйш. Бидэл үбгэд, хүгшэд ондоо тээшээ ошохо аргагүй хадаал байнабди, —гэжэ фермын үнинэй hаалишан Таисия Бухольцева хэлэнэ.

Юрэдөө ехэдээ энэмнай тосхон hууринhаа таhархай, холо ой тайгын дунда, ноёд hайдай хүрэжэ ошохо аргагүй газарта байдаг фермэ юм гү гээд зариман hанажа болохо. Тиимэ бэшэ. Энэ фермэ Хяагта—Хүдэри-Сомон, Улаан-Үдэ—Хүдэри-Сомон ошохо улайха харгынуудай бэлшэр дээрэ байдаг. Тус фермын хажуугаар аймагай хүтэлбэрилэгшэд оло дахин лэ урагша хойшоо гараhан байха. Теэд эндэхи малшадай ажабайдалаар hонирходоггүй, ялахын сагта нэгэшье нюдөөрөө хараад ошодоггүйнь гайхалтай. Һаяхан эмхидхэгдэhэн колхозой хүтэлбэрилэгшэд энэ фермын түлюур туйтан байдалые үшөө мэдээгүй, хүсэд танилсаагүй байгаа гү гэхэдэ, тиимэ бэшэ. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Третьяков, главна зоотехник нүхэр Бадмаевшье энээнhээ урда «Дружба» колхоздо байхадаа, тэндэхи отделениин хүтэлбэрилэгшэдөөр хүдэлhэн, фермын байдалые hайн мэдэхэ зон шуу. Гансал Мөөрөөшын малшад, hаалишад тухай ёhоор hаналаа табяагүй, «иигээд хүдэлжэл байhан зон хүдэлнэ бэзэ» гэhэншүүгөөр хандаа гээшэ. Иигэжэ малшадые мартажа яашье болохогүйл.

Саашадаа энэ фермэдэ тохёолдоhон хүшэр хүндэ байдалые усадхаха тушаа гансашье колхозой хүтэлбэрилэгшэд бэшэ, мүн КПСС-эй райком, аймгүйсэдком, тэрэнэй соёлой таhаг анхаралаа табиха зэргэтэй. Илангаяа hаял эмхидхэгдэжэ, түхэлөө хүсэд олоогүй, үшөө бэрхэтэйхэн байдалда байhан «Заря» колхоздо аймагай хүтэлбэрилэгшэд, үйлэдбэриин управлениин зүгhөө горитой туhаламжа хэрэгтэй.

М. НАМЖИЛОВ,
манай тусхай корр.

Улаан-Үдэ. Советүүдэй талмай дээрэ хүдөө ажахын институтдай студентнэр.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ҺУРГУУЛИИН МУЗЕЙ

ХЭРЭНЭЙ дунда hургуулиин түүхын багша Алексей Никанорович Пантелеевэй хүтэлбэри доро 1964 ондо тус hургуулида хизаар ороноо шэнжэлэлгын түүхын музей нээгдэhэн юм. Тэрэ гэhэнhээ хойшо hурагшад hонирхолтой материал суглуулжа, музейнгээ фондые арьбадхаhан байна.

Музей арбан таhагтай. Тэдэнэй тоодо түүхын, геологиин, атеизмын, этнографиин, спортын болон бусад ороно. Интернациональна хани барисаанай талаар hурагшад горитой хүдэлмэри ябуулна. Музейн түүхын таhагта орогшод Хэрэн тосхоной hургуулинуудай, Саянанай совхозой түүхэтэй hайса танилсаха болоно.

Гражлан дайнда, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадагшадай баатаршалгануудые, колхоз байгуулалтые харуулhан альбом hонирхолтой.

Түнхэн нютагта түрүүшын пионерскэ организаци 1923 ондо тоггоогдоhон байха. Мүн энэ нютагта үгытэйшүүлэй комитет байгуулагдаhан. Тэрэнэй түрүүшын түрүүлэгшэ Иннокентий Леонтьевич Истомин гэгшэ байhан юм. Тэрэ Түнхэндэ Совет засаг тогтоохын түлөө эльгээгдэhэн байгаа. И. Л. Истомин сагаан бандидуудай hабарта баригдажа, саазалуулагдаhан байха. Совет засагай түлөө тэмсэлдэ ами наhаяа алдаhан бусад хүнүүдэй мүнхэ дурасхаал музейдэ оруулагданхай. Тэдэнэй ябадал хүнүүдэй ой ухаанда батаар хадуугдахаар бэшэгдэнхэй.

Аймагай ажалай түрүүшүүлэй намтар тодорхойгоор бэшэгдэнэ. Һурагшад музейгээ гоёон шэмэглэнэ.

С. АЛЕКСЕЕВА.

ИНДИИН ЭЛШЭН ТҮЛӨӨЛЭГШЭД

Үнэн болоhон ушар

Индиин Рафик Ахмад гэгшэ олон юумэ үзэhэн хүн. Теэд хорёод оной эхеэр болоhон ушарнууд тэрээндэ бүри элеэр hанагдадаг. Британиин бузар дарлалтада эсэргүү жагсаал демонстрацинууд орон доторнь хаа хаанагүй боложо байhан үе. Олон хүнүүд ондоо оронуудта зол жаргал бэдэрхэеэ Индиhээ тэрьелдэг hэн.

Рафик Ахмадшье Афганистан ошоhон. Кабулда Пешвари. Чария гэжэ үшөө хоёр энэдхэг хүнүүдтэй уулзаа. Хорин гурбатай Рафигта тэдэ нүхэдынь ехэ юумэ ойлгуулжа үгөө. Ородой революци тухай, Ленин тухай хөөрөө. Нютагайнь олохон хүн тэндэ олдожо. бултаа хамтараад, ородой революционернүүдтэй уулзахаяа Москва ошоо hэн. Индиин зониие колонизаторнуудай зобоожо туляажа байhан тухай ородой революционернүүдтэ хөөрэхэ хүсэлтэй байгаа.

1920 оной июль hарын нэгэ hүни Индиин элшэн түлөөлэгшэд Кабулhаа ябагаар ябажа Советскэ Россида ерээ бэлэй. Саhата Гиндукуш уулые ябагаар дабажа гараха гээшэ түбэгтэйхэн байhан. Нэгэ үглөөгүүр уулын орой дээрэhээ Аму-Дарья мүрэн одоошье харагдаа. Энэ мүрэнэй саада тээ Совет газар — Термез хото харагдажа байба.

Бултанай hууха онгосо хүртэбэгүй. Зариманиинь түргэн урасхалта Аму-Дарья мүрэнэй саана тамаржа гараха баатай болоо Совет газар дээрэ энэдхэг зоной ерэхэдэнь, Улаан Армиин нэгэ командир амаршалба. Тэдэ зониие Москва хүрэтэр абаашуулха бэрхэтэй зорилго командирай урда табигдаад байгаа.

Рафик Ахмад, тэрэнэй нүхэд 1921 оной хабар Москва ерэжэ. Зүүн оронуудай ажалшадай университедтэ (КУТВ-дэ) hурахаяа ороhон юм.

КУТВ-дэ hуража байхадаа, Эхэ оронойнгоо гасалан ядарал тухай мартадаггүй hэн. Тиин 1922 оной мартда тэдэ түлөөлэгшэдэй арбанинь Индидэ бусаhан юм.

Бусаха замдаа нилээд зобожо, Р. Ахмад нүхэдтэеэ хамта Индиин Читрал гэжэ газарта хүрэhэн байгаа. Уданшьегүй тагнуулшандa мэдэгдээд, Россиhаа бусажа ерэhэн тэдэ хүнүүд түрмэдэ хаалгаа бэлэй. Хэдэн hара Пешаврай хатуу шэрүүн түрмэдэ hуугаа. Тэдэниие үдэр hүнигүй сохидог, зобоодог, асуултыень абадаг байгаа. 1923 оной февральда эдэ арбан хүн Англиин сүүдэй урда зогсоо. Тэдэниие «Индиин хаанай эрхэ хаhаха» хорото үгэсэлгэ хэбэт гэжэ гэмнэhэн юм.

Тэрэ сүүд дүрбэ hара шахуу соо үргэлжэлөө. Индиие эрхэ сүлөөтэй болгохо хүсэлэнтэйбди гэжэ тэдэ сүүдлүүлhэн хүнүүд сэхэ мэдүүлhэн байна. Империализмын урдаhаа эсэргүүсэн, эрэлхэг зоригтой тэмсэл хэдэг дэлхэйн түрүүшын орон тухай, агуу Ленинэй ажаллаdaг орон тухай тэдэ хүнүүд сүүд дээрэ омогорхон хөөрэбэ. Колонизаторнууд тэдэниие шангаар хэhээгээ: гурбан жэлhээ юhэн жэл хүрэтэр каторгада ябуулаа hэн. Ахмад өөрынгөө нүхэдтэй хамта омог зоригтойгоор толгойгоо дээрэ үргөөд, сүүдhээ гараhан гэдэг.

...Пешаварта болоhон сүүд Индиин коммунистнуудые хэhээhэн түрүүшын сүүд мүн гэжэ уласхоорондын коммунис, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй түүхэдэ оронхой. Индиин олон коммунистнууд удаан каторга, подпольдо ябаhан, тэмсэhэн юм.

Рафик Ахмад дала хүрэхөө байна. Теэд, хэды зобоо туляашье hаа, Рафик Ахмад 1920 онhоо хойшо арюун нангин зорилгын түлөө тэмсэhээр.

Г. СЛАВИН.
(АПН).

Дели хото.

ХУЛИГАНУУДЫЕ ХЭҺЭЭХЭ

Хулиганталгатай тэмсэхэ тухай хуулиин гараhаар Мухар-Шэбэрэй аймагта элдэбын гэмтэ ябадал нилээд үсөөрөө. Анхандаа ямаршье анхарал табигдангүй орхигдодог ябадалнууд мүнөө хуулиин ёhоор шүүмжэлэгдэдэг гү, али эдээн тушаа захиргаанай эмхинүүдэй зүгhөө хэмжээн абтадаг болоо.

Хулиган ааша гаргалгатай эбсэхэ ябадал мүнөө үедэ болинхой. Шаралдай тосхондо ажаhуудаг Николай Фомичев гэдэг архи уужа hогтохотойгоо адли үйлсэдэ гаража аашалдаг, үхибүүд болон эхэнэрнүүдые элдэб эсээр хараан доромжолдог байба. Энээнэйнгээ түлөө 30 түхэритэй ялада унаа hэн. Һүүлээрнь Фомичев дахинаа архи уужа, хажар мууханайгаар хараал шэрээл табиhан. Тэрээнэйнгээ түлөө СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй 1966 оной июлиин 26-най указай үндэhөөр зургаа hараар эрхээ хаhагдаба.

Арадай сүүдэй дурсагдаhан тогтоол аймаг дотор болоhон олохон суглаанууд дээгүүр тунхаглагдаба. Юундэб гэхэдэ, бусад зарим архинша, хараалша улад энээнhээ hургаал абаха байна бшуу.

Сүүдэй хүдэлмэри дээрэhээ юун харагданаб гэхэдэ, имагтал хүмүүжүүлгын хүдэлмэри тухай мартаhан, архиншадтай, залихай зайгуулнуудтай ямаршье тэмсэл ябуулхаа болиhон коллективүүдтэ ниитын гурим эбдэхэ ябадал үзэгдэнэ. Заганай колхоздо 19 наhатай Алексей Ананьин ажалай журам хододоо хазагайруулдаг байба. Тэрэ саг үргэлжэ архи уудаг, хүдэлмэридөө гарадаггүй hэн. Тиигээд оороо мэдэжэ, гэрэй хэлсээ баталаад, агнууриин ажахыда хүдэлжэ эхилбэ. Тэндээ абаhаар лэ хүнүүдые тоножо захалба. Ажабайдалай харгы зам дээрэ hая гаража ябаhан хүн аад лэ, тэрэ иимэ гэмтэ ябадал үйлэдэhэнэй эсэстэ түрмэдэ оробо. Тэрэшэлэн дурсагдаhан колхозой гэшүүн Логей Платоновые сугтаа ажаhуудаг хүршэнэрынь, колхозойнь хүтэлбэрилэгшэд огто хэрэглэдэггүй hэн. Энэ түрмэhөө түрэл тосхондоо бусажа ерэмсээрээ, ходо архи уужа эхилээ. Нэгэтэ эгэшындээ архидажа байhаар хэрүүл үүдхээ, буу hүргөө. Энэ гэмтэ хэрэгые арадай сүүд хаража үзэхэдөө. Платоновые үни удаан саг соо хиналтада абахаар шиидхэбэ. Тиихэ зуураа тус колхоздо ниитын гурим эбдэлгэтэй. архидалгатай эбсэнэ гэжэ сүүд онсолон тэмдэглэбэ.

Ниитын гурим сахихын түлөө тэмсэл ябуулхадаа гансал хэhээлтын хэмжээнүүдээр яашье хизаарлажа болохогүй. Хүмүүжүүлгын хүдэлмэри тушаа саг үргэлжын анхарал хандуулха шухала. Хүн бүхэн энэ хэрэгтэ эдэбхитэй шударгыгаар оролсохо болоно. Шэрүүн үгэ хэлэхэ, элдэб эсын аяг ааша гаргаха гэхэ мэтын жэжэ хулиганталгатай хатуу шангаар тэмсэхэ арюун үүргэтэйбди.

М. БАДУЕВА,
Мухар-Шэбэрэй аймагай арадай судья.

...ошордомо дохёо

Үнеэд хооhорно, даабари таhалдана

—Үнеэднай үдэр бүрил хооhоржо ... hүнэй оросо хараа байса доо...,—гэжэ Шаманска hаалиин ...н hаалишан бүхэн гомдол ба... Энэ фермые даагша А. Г. Кол...шье баhал hаалишадаа даган ...ража, толгойгоо дохис гүүлнэ.

— Юундэ иигэжэ доройтошобо ...бта, ямар шалтагаанhаа боло...

— Үнеэдтээ эдюулхэ юумэн үгы ...м бибди даа. Хагданда бэлшэ... ябаhан малhаа юу hаахабши,— ... дарья табина.

...эхоороошье Шаманска, тэрэшэ... Сахалиин гүүртэнүүд дээрэ hүн ...шье hаа багаар hаагдана. Зунайн... хэмжээе хахадланагүй. Зундаа ...анкаhаа Могойтын пункт уруу ...оhоо үлүү ехэ hү шэрэдэг мо...оз мүнөө арай шамай 5—6 ...нер hү цистернэ соогоо эюулнэ. ...мэ байдалай гол шалтагааниинь ... гэхэдэ, hаамхай үнеэдые муугаар ...үүлдэг хэрэг болоно. Тэжээл ...уулдаг кухнинь хожом болоhон ...гэ муугаар эмхидхэгдэнэ. Бүхы үнеэд тэрэниие нэгэ амhарта сооhоо ууна. Һая түрэhэн, түрэхэшье, хюhараншье үнеэд сугтаа байлгагдана. Иимэ харууhанhаа hайн үрэ дүн хүлеэлтэй гээшэ гү? Үгы ааб даа.

Фермэ дээрэ шэнэ түрэhэн гушаад үнеэд бии. Теэд тэдэниие зүбөөр hааха, эдеэлүүлхэ, харууhалха гэжэ хэншье оролдоногүй. Нэгэшье hаалишан үнеэнэйнгээ хүхэ болон дэлэн угаанагүй. Тиигэжэ hаагдаhан hүн шорой тооhотой, шэбхын үнэртэй. Тиимэ hүнэй шанар hайн байха гэжэ юун байхаб.

Сахалиин фермын байдал энээнhээ дээрэ юумэнь үгы. Эндэ 184 үнеэд бии, тэдэнэй 142 толгойнь hаагдана. Сүүдхэдээ 450 литр hүн шоборогдоно. Энэнь hаамхай нэгэ үнеэнhээ гурбан килограмм hү hааhан жэшээтэй болоно.

— Һү hаалга сүүдхэ соо 80—100 килограммаар мүнөө доошоо ороод байна. Силос үнеэдтээ үгэнэбди. Теэд тэрэнээ харюулhан юумэнь үшөөл харагданагүй,—гэжэ Сахалиин фермын бүридхэлшэ, техник-үрэжүүлэгшэ А. К. Лисеннов хөөрэнэ.

Эндэ hая болотор тэжээлэй кухни хүдэлөөгүй, силосээр, бурдуугаар эдеэлүүлхэ гэжэ баhал хэншье ёhоор оролдоогүй. Тэрэнhээл болножо, Сахалиин фермэ хадаа гүрэндэ hү тушааха 9 hарын даабари дүүргэжэ шадабагүй. Тэдэнэр аяар 800 центнер hү үритэhэн байгаа. Октябрь соошье хубилалта болоhон юумэнь харагданагүй.

Фермын түрүү hаалишад Н. Копьева, А. Доржиева, А. Любовникова үнеэн бэриhөө 1200—1300 килограмм hү hаагаад байхадань, харин зарим нэгэн, жэшээнь, Г. Распопова, С. Самбилова мянганшье литртэ хүргөөгүй байhаниинь гэмшэлтэй.

Урдань хада Сахалиин, Шаманска фермэнүүд аймаг дотороо сагаан эдеэ элбэг ехээр абахын түлөө социалис мүрысөө үүдхэдэг агша бэлэй. Абаhан уялгаяашье hайнаар дүүргэгшэ hэн. Харин мүнөө юундэ иимэ байдалда орошобо гээшэб.

Сэхэ руунь хэлахэ болоо hаа, эндэ малшадай дунда ямаршье хүдэлмэри ябуулагданагүй. Жэшээнь, Шаманска фермын hаалишадтай хөөрэлдэхэдэмнай нэгэшье хүн өөрынгөө даабарине, уялгые мэдэхэгүй байба. Үнгэрhэн гурбан кварталай туршада хэды шэнээн hү hааhанаа, тэрэнэйнгээ хэдыень гүрэндэ ябуулhанаа тоб байса хэлэхэ хүн байбагүй. Социалис мүрысөөнэй дүн согсолhон бюллетень бригадир нүхэр Колмаков хахартарнь хармаан соогоо хадагалжа ябаба. Теэд нүхэр Колмаковнай отделениин партийна эхин организациин секретарь тушаалтай hэмнай.

Иимэ «хүдэлмэриhөө» hайн хэрэг үйлэ туйлахань бэрхэтэйл хаш. Иимэ тон аягүй байдал хаража байгаад, Хурамхаанай совхозой парткомой hанаа амар, сэдьхэл тэниглэн hууханьбаhал гайхаха гэлыхээр лэ болоод байна. Тиигэбэшье энэ шүүмжэлэлhээ ямар нэгэн тобшолол хэхэ бээз гэжэ найдагдана.

Р. БУДАЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.
Баргажанай аймаг.

ЯРУУНЫН ТОБШО ҺОНИН

ҮЛЬДЭРГЫН «Коммунизм» колхозой механизаторнууд трактор, хүдөө ажахынгаа машинануудые заhабарилжа захалба. Тиигэжэ хабарайнгаа тарилгада хүсэтэ техникэеэ түгэс бэлдэхэ зорилготой. Энэ ажалда Емельян Москвитин, Владимир Болохов, Григорий Климов гэгшэд үдэрэйнгөө даалгабарие 120—130 процент дүүргэнэ.

• • •

КОМСОМОЛЬСКО совхозой малшад гүрэндөө hү, мяха тушаалгаар жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ. 9100 центнер hүн, 2350 центнер мяхан тушаагдаа.

Совхозой малшад жэлэй дүүрэтэр үшөө 1000 центнер hү, 80 центнер мяха түсэбhөө гадуур тушааха зорилготой.

• • •

ИИСЭНГЫН совхозой хонишод Зэдынхидэй, Мухар-Шэбэрэйхидэй эдэбхи дэмжэн Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойе хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэhэн уялгануудые абанад. Жэшээлхэдэ, хонишод Дулма-Жаб Базарова, Лайжад Цыдыпова, Дулсан Мункоева, Эрдэни Дашиев гэгшэд ерэхэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриhөө 95-hаа доошо бэшэ хурьга абаха хүсэлтэй.

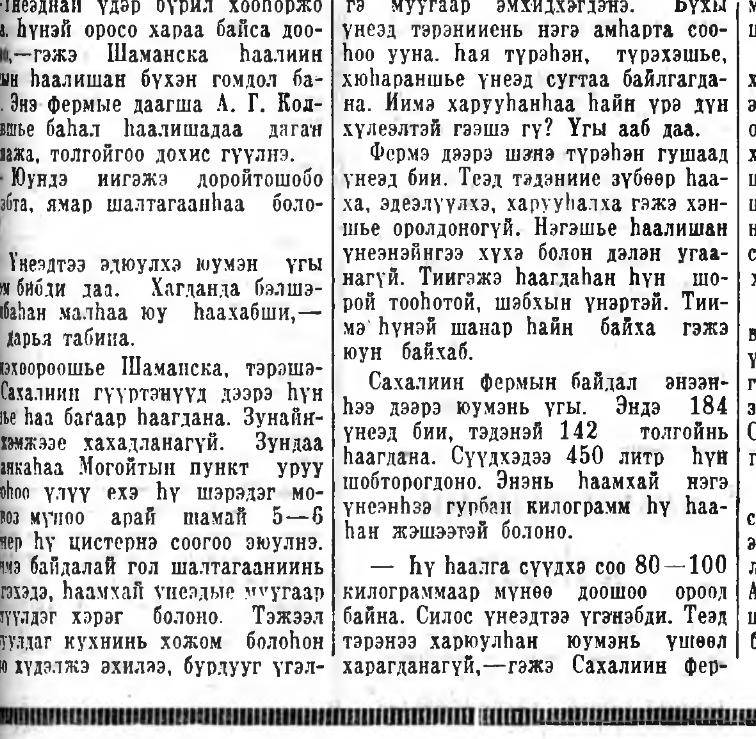

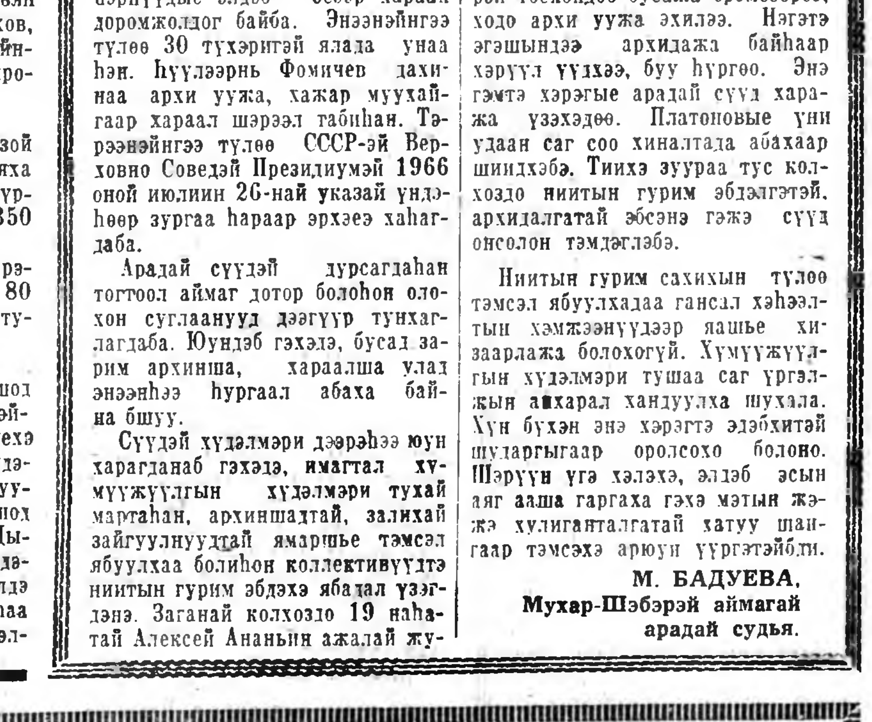

Улаан-Үдын Октябрьска районой ажалшад Советүүдэй талмай дээрэ.
Л. ХАЙДУРОВАЙ, А. МАНТАЕВАЙ фотонууд.

ТҮЛЭГ ДУНДАА

Кабанскын харгы заhабарилагшад Октябриин 49 жэлэй ойе ажалай эрхим бэлэгүүдээр угтаба. Тингэжэ эндэхи ДЭУ-гэй хүдэлмэришэд үшөө октябриин 27-до заhабарииингаа сезонно хүдэлмэринүүдые дүүргэhэн тухайгаа элидхээ hэн. Тэдэнэр хамта дээрээ 14 километр утатай харгы жэгдэлжэ, Ошурково, Брянь, Бурлаково болон Посольск hууринуул шадарай хүүргэнүүдые заhабарилаа.

Гадна Мандрик гэжэ дабаае орёоhон харгын барилга түлэг дундаа ябуулагдана. Эндэ 20 метр утатай 12 метр үргэнтэй түмэрбетонно хүүргэ баригдаа. Ерэхэ жэлэй барилгашадай үдэр харгы замай энэ шухала участок ашаглалгада угтэхөөр хараалагдана.

В. ТОЛСТИХИН.

Үхибүүдэй булан

СОЛБОНОЙ УЙДХАР

Наранай туяа наадхуулhан hаруул ехэ сонхотой шэнэ гэрэй баруун урдахи харшын хажууда, ябталhан модоной үзүүртэ, боро hоёо hахалтай, үндэр хара шарайтай үбгэн жаахан hүхөөр юушьеб дархалжа hууна. Ойронь ошохо зуураа амар мэндэээ андалдаад, «Дамдин ахай, үбhэндэ бэлдэбэ гүт?»—гэжэ хажуудань хэбтэhэн шэнэхэн тармуурнуудай нэгые абабаб. «Хүн хадаа хүндэ туhа хэхэ юумэ гү гэжэ. миин байнхаар иигэжэ хүдэлхэдэжэ байнаб даа. Намайе хүн зараа захираа бэшэ ааб даа»—гэбэ.

Дамдин ахайн далаадтай болоошье hаа хүндэ туhалхал гэжэ оролдожо байhыень өөртөө hайхашаан бодоноб.

Гэрэй урда үбгэнэй ашанар— Дарма Дулма хоёр Намсарайтан хүршынгоо Нанзат Дарима хоёртой, мүн Самбуугай Жамбалай Солбон хүбүүнтэй ехэл тухагүй өөhэд хоорондоо шулагашалдана.

Хүүгэд сооhоо бултанhаа үндэршэгынь би баабайдаал адли тракторист болохомни»,— гэжэ омогтойгоор хэлэжэ, ямар нэгэ түмэр оложо носоно, тоншоно, аман соогоо «тр-тр» гэнэ. Удаа дараань «би эжыдээ адли багша болохомни», «би баабайдаа адли машинын жолоошон болохомни» гэлдэн, урматайгаар шууялданад. Галсан Солбоной «би, би»—гээд лэ юундэшьеб улайжа байхыень харахадаа архи үужа халтад гэхэдээ хулиган ааша гаргажа, гэртээ шаг шууяа татадаг болоhон эсэгыень hанажа, хүбүүе ехэл хайрлабаб. Тиигээд хүбүүхэнэй «баабайдаа адли ямар нэгэн түрүү мэргэжэлтэ болохоб» гэхэ аргагүйень ойлгоходоо эндэ ямар нэгэн зэмэтэй юумэндэл бэемни халуу бусалжа, ши Дамдин ахай боложо наада гэхэдэмни, ехэл урматайгаар «би—Дамдин ахай болохомни» гэжэ зоригтойгоор хэлэбэ.

Хажуугаарнай үнгэржэ ябаhан затагар хара, тоhо өөхэн болошоhон комбинезонтой Намсарайе харахадаа «Нанзадай баабай, Нанзадай баабай!» гэлдэжэ хонгёо хонгор дуугаа урда хойно оруулан ооглолдоходонь, тэрэ хойшоо эрьежэ «зай, хүүгэд наадагты даа» гэжэ ехэл уринаар хандаад, ябууд мэндэшэлэлдээд үнгэрбэ.

Үнишье болоогүй байтар «hөөг» гэhэн ахир абяан дуулдажа, hүүдэртэ хэбтэhэн хоёр эшэгэтэй мухар хара ямаан маараhаар эшэгэдээ дахуулан бодошобо.

— Тэндэ хэн бэ? Ерэ наашаа! — гэжэ урдаа ябаhан ямаадые ооглоhоор, малгайгүй, хуушан боро костюмтай зантагар кирзэ сабхитай урдаhаань харангагүй амитан үйлсын дунда урагшаа хойшоо найгаhаар бии болобо.

Тугаарай алтан шарахан хараасгайнуудтал шулагашалдажа, хонгёо шангаар шаг шууяа табилдажа байhан үхибүүдшье ямар нэгэ харсагын шубуудта дүтэлhэндэл абяа аниргүй боложо, хорёо хотын саагуур гүйлдэшэбэ. Гансал Солбон, энэ үедэ эсэгэ руугаа уйдхартайгаар харан бороодо орохон борбилоодол борсойжо, байра дээрэhээ хүдэлэнгүй зогсошобо... Энээнийе харахадаа хоромни бусалжа, Солбонийе «яба эндэhээ» гэжэрхёод, hогтуу хүнэй урдаhаа сэхэ гэшхэлбэб...

А. БАЗАРОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаhанда: Октябриин табин жэлэй ойдо зорюулагдаhан түрүү бэшэг; «Совет засагай 50 жэлэй ойдо» гэhэн гаршаг доро элдэб hонин; ТАСС-ай мэдээсэлнүүдhээ.

Хоёрдохи хуудаhанда: «партийна ажабайдал» гэhэн гаршаг доро нүхэр Тугутовай статья; шэнэ сhо заншалаар үнгэргэгдэхэ конференциие угтуулан Е. Голубевой корреспонденци; редакциин почтоhоо.

Гурбадахи хуудаhанда: А. Коротаевагай зураглал; хилын саанаhаа ТАСС-ай материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: Буряадай уран зохёолшод совет засагай 50 жэлэй ойдо: АПН-эй материалнууд. ТАСС-ай hонин. Соносхолнууд.

ХҮРШЭНЭРЭЙ МҮРЫСӨӨН

Улаан-Үдэ Шэтэ хоёр городой ажалшадай социалис мүрысөөнэй 3-дахи кварталай, мүн 9 hарын дүн сохсологдобо.

Промышленна продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө 103 процент дүүргэhэн Шэтын ажалшад 9 hара соо бүри hайн үрэ дүн туйлаhан байна. Промышленна продукци бүтээхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, барилга-хабсаралгын ажал хэхэ хэрэгтэ зорюулагдаhан мүнгэ зөөри хэрэглэхэ талаар шэтынхид 9 hарын дүнгөөр манай городой ажалшадые ахижа гараhан байна. Харин Улаан-Үдын ажалшад нёдондо жэлэйхитэй сасуулхада промышленна ехэ продукци 3-дахи кварталай, мүн 9 hарын туршада үйлэдбэрилhэн юм.

Улаан-Үдын предприятинуудай ажалшад промышленна продукци бүтээхэ 9 hарынгаа даабари 102,5 процент, Шэтын ажалшад 104 процент дүүргэhэн байна. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө улаан-үдынхид 103,8 процент, шэтынхид 104,0 процент хүргэбэ. Манай городойхид, нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, продукци үйлэдбэрилгын хэмжээе 17,3 процентээр, хүршэнэр 10,0 процентээр дээшэлүүлээ. Улаан-Үдын 6 предприяти, Шэтын 11 предприяти продукци үйлэдбэрилхэ, Улаан-Үдын 6, Шэтын 6 предприяти ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабаряа дүүргэжэ шадаагүй. Шэтэ городой олонхи предприятинууд социалис мүрысөөндэ оролсонхой. Харин энэ талаар манай городойхид шэтынхидhээ гээгдэжэ ябана.

Манай городто энэ хугасаада 45.785, Шэтэдэ—40.100 дүрбэлжэн метр байрын талмайтай гэр байранууд ашаглалгада тушаагдаба. Барилгашаднай барилга-хабсаралга хэхэ түсэбөө 102,1 процент, шэтынхид 106,0 процентдэ хүргэhэн байна.

Улаан-Үдын худалдаа наймаашад эд бараанай эрьесын түсэбые 101,4 процент, шэтынхид 100,9 процент дүүргээ.

Хүршэ хоёр городой мүрысөөн шэнэ шатада оробо. Промышленна предприятинуудай, барилгын организацинуудай, транспортын хүдэлмэришэд Агууехэ Октябриин алдарта ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөө дэлгэрүүлжэ, социалис шэнэ уялга абана. Октябриин ойн хүндэлэлэй, мүн хоёр городой хоорондо дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ эрхимлэхэ зорилго урдаа табиhан ажалшад абаhан уялгаяа болотоор дүүргэхэ гэжэ оролдон, ажалайнгаа эршэ шангадажа байна.

hОНИРХОЛТОЙ ХҮДЭЛМЭРИ

Хизаар ороноо шэнжэлхэ Хяагтын музейн хүдэлмэрилэгшэд республикынгаа зарим урда аймагуудай нютаг газарнуудай түүхэ тайлбарилhан хүдэлмэринүүдые бэшэхэнь.

Жэшээлхэдэ, Хяагтын, Зэдын, Бэшүүрэй аймагуудай газар дээрэ эршоhон нютагуулта хэдэн арбаад жэлэй турша соо болоhон хубилалтанууд hонирхолтойгоор харуулагдаха байна.

Музейн хүдэлмэрилэгшэд энэ ажалаа Октябриин революциин 50 жэлэй ой болотор түгэсхэхэ түсэбтэй.

Р. ТУГУТОВ.

ҮРЭЖЭЛТЭ ДАЙДЫН ҮНДЭР УРГАСА

Бэшүүрэй XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ шэниисын, кукурузын, саахарай свёклын, үбhэ ногооной үндэр ургаса хуряаба.

МТФ гэжэ газарта таригдаhан шэниисэ гектарай 22,3 центнер, Клин гэжэ газарай тарилга 27,8 центнер дунда зэргээр үгэбэ.

Сергей Перелыгинэй заадаг кукуруза ургуулагшадай звено 123 гектарай га бүриhөө 175 центнер кукурузын набша намаа абаа.

СССР-эй Верховно Соведэй депутат, свёкло, ургуулагша ордентэ Евсей Макарович Павлов саахарай свёкло ехээр ургуулhан алдартай. Колхоз 154 гектар талмайн га бүриhөө 125 центнер ургаса абанхай. Тиигэжэ, колхоз саахарай свёкло худалдаха түсэбөө 125 процент дүүргэбэ.

Аха дүү луговодууд Илларион, Иван, Куприян Ткачевтан үбhэ ногооной үндэр ургаса хуряаhан амжалтатай. Ткачевтан түсэбhөө гадуур 560 центнер үбhэ колхоздоо тушааба.

В. БОБРОВ.

ОРОЛДОСОТО АЖАЛАЙНЬ АША ҮРЭ

Баргажанай аймагай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хонишон Ламажаб Сангадиев Дэмбрэн нүхэртэеэ хамта 566 толгой эхэ хонидые хурьгалуулжа үбэлжөө hэн. Тиихэдээ 100 эхэ хонин бүриhөө 104 хурьга абажа хороогүйгөөр түлжүүлээ.

Гадна хонин бүриhөө 2,7 килограмм нооhо абаха даабаритай байhан hаа, 4,7 килограмм хайшалжа ажалай үндэр амжалта туйлаhан байна.

Хонин ажалhаа ажахыдаа ашаг олзо ехээр оруулhанайнь түлөө Ламажаб, Дэмбрэн Сангадиевтанда нэмэлтэ түлбэриин 26 хурьгад үгтөө юм.

Н. САНДАНОВА.

ТОБШОХОНООР...

✦ Сэлэнгын харгы замай 2485-дахи участок ноябриин 5 болотор Галуута-Нуурhаа баруулжаа 15 километр утатай харгы хэжэ, ашаглалгада оруулhан байна. Гадна гурбан хүүргэ барaя. Харгы барилга дээрэ хүдэлhэн грейдеристнэр И. Малофеев, Г. Лушников гэгшэд эрхим ажалаараа шалгарбад.

✦ Галуута-Нуурай ТЭЦ электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ. Тиигэжэ түсэбhөө гадуур 2 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэн үйлэдбэрилэгдэhэн байна.

✦ Баргажанай леспромхозой Лебяжинска модоной пунктын хүдэлмэришэд Октябриин урдатээхи мүрысөөндэ оролсоходоо түсэбhөө гадуур 12000 кубометр барилгын модо бэлэдхэhэн байна. Тус участогайхид үнгэрhэн 9 hарын дүнгөөр леспромхоз соогоо түрүү hуури эзэлжэ, дамжуулгын Улаан тугта, нэгэдэхи мүнгэн шанда хүртэбэ. Модошод В. Манид, В. Таранкин, И. Скосырский гэгшэд үдэр бүхэндэ нэгэ хахад нормо дүүргэнэ.

✦ Хяагтын кооператорнууд Совет засагай 50 жэлэй ойе амжалтатайгаар угтахын түлөө бэлэдхэн, арад зониие кооперацида олоор хамжуулха, пай суглуулха, эдеэ хоолой зүйл бэлэдхэхэ, комиссионно худалдаа эрхилхэ жэлэйнгээ түсэб гараха оной октябриин 25 хүрэтэр дүүргэхэ гэhэн уялгатайгаар ажаллана.

✦ Наушки станциин халаанай дежурна Иван Александрович Потапов, поезднуудые холбогшо Борис Типаев, тэрэнэй туhалагша Леонид Васильев гэгшэд Агууехэ Октябриин hайндэрые ажалай шэнэ амжалтаар угтаба. Эдэнэр поезднуудай составые холбохо саг үдэр бүхэндэ хорооно.

Улаан-Үдэ. Ажалшадай демонстрацида хабаадагшад.

С. ДОРЖИЕВ, П. БУРМАКИН гэгшэдэй фотонууд.

Москвада Агууехэ Октябриин hайндэрлэлгэ тухай хариин хэблэл иигэжэ бэшэнэ

БОЛГАРИ

Үльгэр домогто ороhон, илагдашагүй Совет Армиин улам бүри хүсэтэй боложо байhые, дэлхэйн шэнэ дайн байлдаа hүжэрөөхые hэдэhэн ямаршье ээрхэг түримхэйшүүлые hамна бута сохихоор бэлэн байhыень Улаан талмай дээрэ болоhон сэрэгэй парад үшөө дахин харуулаа гээд «Работническо дело» гэжэ газетэ бэшэнэ. Парад болон ажалшадай демонстраци тухай газетэ дэлгэрэнгыгээр бэшээ, СССР-эй Оборонын министр, Советскэ Союзай маршал Р. Я. Малиновскиин хэлэhэн үгын удхые, советскэ түгэлдэр томо ракетэнүүдэй зурагуудые толилоо.

Кремльдэ болоhон уулзалга дээрэ Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгын удхые толилходоо, «Работническо дело» гэжэ газетэ иигэжэ онсолон тэмдэглэнэ. Советскэ Союз хадаа социалис хани нэгэдэлэй оронуудай хүсэ шадалые, нягта жагсаалые бэхижүүлхэ тухай саг үргэлжын оролдолго гаргана, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе бүхы хүсэ шадалаараа дэмжэнэ, эб найрамдалай социальна дэбжэлтын түлөө арадуудай хэдэг тэмсэлэй түрүү зэргэдэ ябана.

ЧЕХОСЛОВАКИ

Москвада болоhон сэрэгэй парад болон ажалшадай демонстрацинууд тухай мэдээсэлнүүд болон фото-зурагуудые. Чехословакиин бүхы газетэнүүд томо гаршагуудтайгаар түрүүшынгээ хуудаhануудта толилоо. Сэрэгэй техникэ парадай үедэ харуулагдаhан байгаа гээд газетэнүүд тэмдэглэнэ. Энэ техникын дайшалхы хүсэ шадалтай хэдэ хэдэн социалис оронуудай түлөөлэгшэд hаяхан танилсаа hэн.

СССР-эй Оборонын министрэй үгын удхые толилходоо, Чехословакиин газетэнүүд иигэжэ онсолон тэмдэглэнэ. Совет ороной зэбсэгтэ хүсэнүүд хадаа аха дүү арминуудтай нягта холбоо байгуулан социалис хани нэгэдэлэй оронуудай эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байдалые үнэн сэхээр хамгаалхаар, ямаршье ээрхэг түримхэйшүүлдэ хатуу шанга сохилто үгэхөөр бэлэн байна.

ФРАНЦИ

Советскэ Союзда Октябриин hайндэр тэмдэглэлгые Франциида угаа ехэ hонирхолтойгоор угтаа. Өөhэдынгөө Москвадахи корреспондентнүүдэй статьянуудые, hайндэрэй фото-зурагуудые газетэнүүд толилоо. СССР-эй Оборонын министр Советскэ Союзай маршал Р. Я. Малиновскиин хэлэhэн үгын дэлгэрэнгы удхые хэблэл толилоо. СССР-эй өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадалые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ, Варшавска договорой оронуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдые бэхижүүлхэ зорилгоор Советскэ Союзай Коммунис партиин оролдолго гаргадаг тухай Р. Я. Малиновскиин хэлэhэн үгэнүүдые «Попюлер де Пари Демокраси-66» гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

Москвада парадай болоходо, Совет Арми эгээл лэ шэнэ техникые харуулаа гээд «Паризьен либере» газетэ заана.

АНГЛИ

Улаан талмай дээрэ болоhон сэрэгэй парад, ажалшадай демонстраци тушаа Москваhаа абтаhан зурагууд Англиин газетэнүүдтэ толилогдоо. Орбитальна асари томо ракетэнүүдэй угаа томо зурагуудые бүхы шахуу газетэнүүд толилоо.

СССР-эй Оборонын министрэй хэлэhэн үгэ, илангаяа американ империалистнууд болон Баруун Германиин милитаристнууд тушаа тэрэнэй хэhэн шанга уридшалан hануулга корреспондентнүүдэй бэшэhэн зүйлнүүд соо гол hуури эзэлнэ.

ГРЕЦИ

Агууехэ Октябриин ойе hайндэрлэлгэ тушаа Грециин хэблэл үргэнөөр бэшээ. Москвада Улаан талмай дээрэ болоhон сэрэгэй парад болон демонстрацинууд тухай газетэнүүд мэдээсэнэ. «Улаан талмай дээрэ hүр жабхаланта парад болоо. Москвада асари томо ракетэнүүд харуулагдаа» гээд «Авги» газетэ гаршагтаа бэшэhэн байна. Баруун Германиин милитаристнуудтай американ империалистнуудай үгэсэжэ байhые Советскэ Союзай, эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудай буруушаажа, вьетнам арадай баатарлиг тэмсэлые дэмжэжэ байhан тухай Р. Я. Малиновскиин мэдүүлhые газетэ түрүүшынгээ хуудаhанда толилhон байна.

ШВЕЙЦАРИ

Улаан талмай дээрэ болоhон баяр тухай дэлгэрэнгы мэдээсэлнүүдые Женевын газетэнүүд толилоо. Советскэ Союзай маршал Р. Я. Малиновскиин хэлэhэн үгэ тушаа бэшэхэдээ, «Сюисс» болон «Журналь де Женев», «Газетт де Лозанн», «Трибюн де лозанн» гэжэ газетэнүүд иигэжэ онсолон тэмдэглэнэ. Вьетнам арадта Советскэ Союз али бүхы талын туhаламжа үзүүлдэг байгаа, саашадаашье үзүүлхэ гэжэ СССР-эй Оборонын министр мэдүүлээ.

(ТАСС).

ХИЛЫН СААНАhАА

Э. Фажоной мэдүүлгэ

ПАРИЖ, ноябриин 9. (ТАСС). Национальна суглаан дээрэ коммунистнуудай бүлэгэй зүгhөө үгэ хэлэхэдээ, гэр байра барилгын талаар правительствын бэелүүлдэг политикые Э. Фажон шүүмжэлээ. Гэр байрын асуудал гүримшүүлэн шиидхэхын тулада орон дотор 20 жэлэй турша соо 600.000 квартира жэл бүхэндэ, бариха шухала гээд тэрэ хэлээ. Гэхэ зуура, 1967 ондо hомологдоhон мүнгэ зөөриин ёhоор 345.000 байра баригдахаар хараалагдаhан байна. Энэ хадаа мүнөө жэлдэ баригдаhанhаа 5.000 байраар үсөөн.

Хямда сэнтэй, ажалшадай hуухада таарамжатай байра олоор бариха гэжэ Э. Фажон онсолон тэмдэглээ.

Газарай участогуудаар хонжоо наймаа хэхэ ябадалтай тэмсэл хэхэ эрид шанга хэмжээнүүдые абаха тушаа Э.Фажон эрилтэ хээ.

Урда Вьетнамай патриодуудай ябуулга

ХАНОЙ. (ТАСС). Сүлөөрэлгын армиин сэрэгшэд Вьенхоа провинцида миномёдуудаар шанга буудалга хэжэ, Лонгбиндэхи гурбан складые хүсэд усадхаа. Эдэ складууд соо 125 мянга шахуу авиационно бомбо, артиллерийскэ hомонууд болон ракетэнүүд хадагалагдаhан байгаа гээд Освобождение агентствын мэдээсэлдэ үндэhэлэн, ВИА агентство дамжуулна.

Ажалшад өөhэдынгөө эрхые хамгаална

США

НЬЮ-ЙОРК. США-гай Номгон далайн эрье дээрэхи судоверфинүүдтэ хүдэлдэг 1.400 шахуу электригүүд забастовко хэнэ. Тэрээнhээ уламжалан Сан-Франциско, Портленд, Сиэтл шадарай арбан гурбан судоверфиин хүдэлмэри hаатаа. Тиигэжэ Урда Вьетнам эльгээгдэдэг сэрэгэй ашаа зөөдэг суднануудые заhабарилха хүдэлмэри hаатуулха аюул тохёолдоо.

Забастовко хэгшэд салин хүлhэ дээшэлүүлхэ эрилтэ хэнэ.

США-гай оборонын министерствын түлөөлэгшын Вашингтондо мэдүүлhэнэй ёhоор электригүүдэй хэжэ байhан забастовко сэрэгэй ехэ захилнуудые дүүргэхэ хэрэгтэ hаад ушаруулна.

ЯПОН

ТОКИО. Ажабайдалайнгаа эрхэ байдалые hайжаруулхын, өөhэдынгөө эрхэ сүлөөе хамгаалхын түлөө намарай заншалта тэмсэл үргэнөөр хэхэ үедэ япон ажалшад бэлэдхэнэ.

Үргэн хэрэглэлэй эд бараануудай сэнгэй нэмэжэл байhанда эсэргүүсэлтэ хэhэн митингнүүд болон демонстрацинуудые бүхы орон дотор ноябриин 27-до эмхидхэхэ, тэрэшэлэн Вьетнамда США-гай хэжэ байhан ээрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүү ажалшадай тэмсэлые үргэлжэлүүлхэ гэhэн шиидхэбэри орон доторхи этээн томо профсоюзна нэгэдэлэй —Профсоюзуудай генсоведэй хүтэлбэриин заседани дээрэ баталан абтаhан байна.

ШВЕЦИ

СТОКГОЛЬМ. Швециин түүхэдэ анха түрүүн болоhон ороной дунда болон дээдэ hургуулинуудай багшанарай забастовко 26 үдэрэй турша соо үргэлжэлөөд дүүрээ. Салин хүлhэ дээшэлүүлхэ тухай эрилтэ хэгшэдэй гүйлтые правительство дүүргэхэ баатай болоо.

АНГЛИ

ЛОНДОН. Оксфорддохи «Моррис моторс» гэжэ компаниин автомобильна радиаторнуудые бүтээдэг заводой 300 хүдэлмэришэн 2 нэделиин турша соо забастовко хэнэ. 24 нүхэдыень ажалhаань гаргаhые тэдэнэр буруушаагаа. Тэдэнэр митинг хэжэ, забастовкоёо үргэлжэлүүлхэ гэжэ шиидхээ.

ПЕРУ

ГАВАНА. Перугэй 20 мянган загаhашад недели үлүүтэй саг соо забастовко хэжэ байhаар. Тэдэнэр салин хүлhэ дээшэлүүлхэ эрилтэ хэнэ. Энэ забастовкоhоо уламжалан, загаhа барилгада, ороной загаhанай заводуудай хүдэлмэридэ hаад ушаруулагдаа. Энээн тухай Пренса Латина агентствын корреспондент Лима городhоо мэдээсэнэ.

(ТАСС).

„Хунвэйбинүүд" демонстраци хэhээр

ПЕКИН, ноябриин 9. (ТАСС). Пекинэй үйлсэнүүдтэ Хитадай Арадай-сүлөөрэлгын армиин сэрэгэй алба хаагшадай хүтэлбэреэр «хунвэйбинүүдэй» колоннонууд хоёрдохи үдэрөө жагсаалда гаражал байhаар. Радиостанцинуудаар хангагдаhан хэдэн зуун ашаанай машинанууд городой нэгэ хубиhaа нүгөөдэ хубинууд хүрэтэр ябажал байгаа. Тяньаньмэнь талмай дээрэ ондоо нютагуудhaa ерэhэн «хунвэйбинүүд» дүүрэтэрээ суглараа.

Пекиндэ тараагдаhан материалнуудhaa хаража үзэхэдэ, «хунвэйбинүүд» КПК-гай Хубэй болон Аньхой провинцинуудай комитедүүдэй нэгэдэхи секретарьнуудые зэмэлнэ. «Соёлой хубисхалые дараа» гэжэ хэдэ хэдэн министерствэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд мүн лэ гэмнэгдэнэ.

Хитадай Науканuудай академиин партийна комитедэй секретарь Чжан Цинь-Фу гэгшые «hалгааха» гэжэ «хунвэйбинүүд» урялана. «Хунвэйбинүүд» хадаа «Науканuудай академидэ соёлой хубисхал дарагшадай ударидагша гэжэ тэрэниие гэмнэнэ.

НОМОЙ МАГАЗИН

Нютагай зоной дурадхалые дүүргэлтэ болгон Буряадай номой наймаанай эмхи түмэр замай Зэдэ станцида номой шэнэ магазин нээбэ. Тэндэ дунда hургуулиин hуралсалай, методическа, политическэ болон уран hайханай номууд элбэгээр худалдагдахаhаа гадна, бэшэгэй, канцеляриин хэрэгсэлнүүд бии.

В. МАРИНОВ.

Редакторай орлогшо
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора — 23-67, зам. редактора — 38-42, зам. редактора — 35-84, секретариата — 27-37, отделов: сельскохозяйственный — 47-59, 35-14, промышленный — 48-89, 33-61.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни — 40-49, идеологический — 24-74, 60-21, советского строительства и быта — 34-93, рабселькоров и писем — 25-41, 38-30, информации — 34-05 и перевод — 24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н-02046. Зак. № 1135.